

Letos bo požarna preventivna služba poostrena, zlasti v tistih podjetjih, obratih in vaseh, kjer bi utegnil vsak izbruh požara povzročiti večjo škodo, posebna skrb pa bo posvečena sposobnosti požarne operativne, da bodo povsod pri roki gasilne naprave in orodje, da bo mogoče vsako požarno nesrečo čim lažje in čim prej preprečiti, če bi prišlo do nje kljub požarni preventivi.

Prihodnja seja ObLO Ptuj

V ponedeljek, 7. marca 1960, bo ob 8.30 v Ptuj v sejni dvorani ObLO Ptuj seja zbora proizvajalcev in skupna seja obeh zborov obč. ljudskega odbora Ptuj s sledečim dnevnim redom:

Predlog dnevnega reda skupne seje:

1. Razrešitev dosedanjega predsednika in podpredsednika ter izvolitev novega predsednika in podpredsednika ObLO;

2. Razrešitev nekaterih dosedanjih članov in izvolitev novih članov

a) v svet za splošno upravo in notranje zadeve,

b) v svet za kmetijstvo in gozdarstvo;

3. Ustanovitev in imenovanje članov komisije za ugotovitev vrednosti stanovanjskih zgradb;

4. Ustanovitev in imenovanje članov komisije za reševanje zadev invalidov in borcev NOV;

5. Ustanovitev in imenovanje članov komisije za odlikovanja;

6. Izvolitev članov UO Reševalne postaje Ptuj;

7. Izvolitev članov v UO Otroških jaski Kidričevci;

8. Izvolitev članov UO Mestnega arhiva Ptuj;

Predlog dnevnega reda ločenih sej:

1. Predlog družbenega plana občine Ptuj za 1960. leto;

2. Predlog odloka o uvedbi občinskih taks na območju občine Ptuj;

3. Predlog odloka o določitvi stopenj občinske doklade samostojnim poklicem in lastnikom premoženja na območju občine Ptuj za leto 1960;

4. Predlog odloka o spremembi odloka o občinskem prometnem davku na območju občine Ptuj;

5. Predlog odloka o spremembi odloka o določitvi osnov in meril za ugotovitev višine stanarin ter odškodnin za uporabo vrtov na občini Ptuj;

6. Odobritev pripojitve Brivsko-frizerskega salona Kidričevci k Brivsko-frizerskemu salonu Ptuj;

7. Potrditev statuta

a) stanovanjske skupnosti Ptuj;

b) stanovanjske skupnosti Kidričevci;

8. Potrditev sistemizacije delovnih mest v tajništvu Stanovanjske skupnosti Ptuj;

9. Prevzem poročev za posojila, ki jih najemajo gospodarske organizacije in drugi interesi;

10. Dodelitev nepremičnin iz sklada SLP gospodarskim organizacijam, društvom in graditeljem stanovanjskih hiš;

11. Končanje likvidacijskega postopka veletrgovine »Vino-Sadje« Ptuj;

12. Razpo.

Odbornikom obeh zborov, ljudskim poslancem in predstavnikom množičnih organizacij so bila poslana osebna vabila in izvlečki sejnega gradiva.

Žepna hidrocentrala

Najmanjšo hidrocentralo na svetu je uspelo izdelati sovjetskemu

Izpolnitev planskih nalog in delovna storilnost

Predsednik obč. odb. SZDL tov. Ivan Kranjčič je v referatu na obč. konferenci obširno obravnaval pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da bi bil družbeni plan izvršen v predvidenem obsegu. Med drugim je rekel:

»Če postavljamo na prvo mesto izvršitev nalog, ki jih predvideva družbeni plan v takem obsegu, da ga bomo realizirali eno leto prej, moramo poznati temeljne družbene elemente, preko katerih bomo lahko to dosegli. Najdoločnejši ključ k večjemu uspehu v proizvodnji in s tem k hitrejšemu dvigu osebne in družbene porabe, je brez dvoma povečanje delovne storilnosti proizvajalcev v gospodarskih organizacijah kakor tudi delavcev in uslužbencev v komunalnem, upravnem mehanizmu.

Delovna storilnost delavcev in uslužbencev zavisi od mnogih faktorjev objektivne in subjektivne narave. Osnovni element so neposredna delavčeva zainteresiranost za izpolnitev strokovnega znanja in sposobnosti za vodenje skupnih poslov v okviru podjetja ali ustanove in komunne.

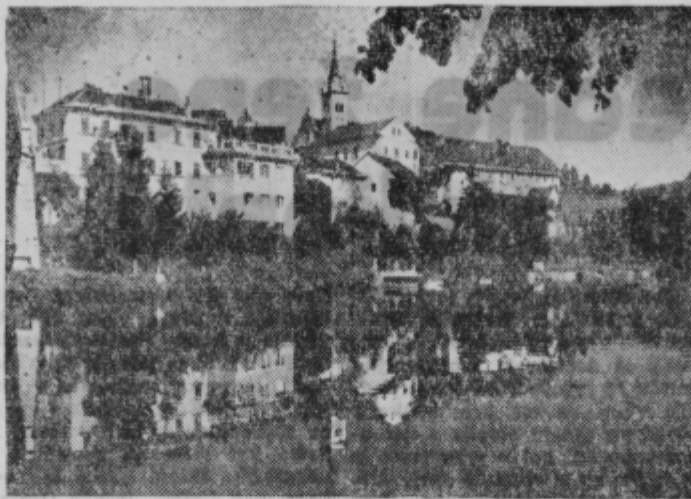
Vsi vemo, kako je v lanskem letu v naših podjetjih odločno vplival na povečanje proizvodnje in s tem tudi na osebni dohodek delavcev novi sistem delitve dohodka in nagrajevanja po učinku. Ta sistem je obenem izpodbujal člane kolektivov k aktivnejšemu

gospodarske VESTI

Razgovor o lokalnih listih v Novem mestu

V soboto, 27. februarja t.l., je bilo v zvezi z 10-letnim jubilejem »Dolenjskega lista«, ki izhaja v Novem mestu, tam poslovno srečanje predstavnikov uprav in uredništev lokalnih listov Slovenije. Na dopoldnevem in popoldnevem razgovoru o mestu lokalnih listov v socialistični družbeni ureditvi, o njihovi razvojni perspektivi ter o liku posameznih listov se je izkazalo, da so vsi listi zadnji 2 leti tako srečanja pogrešali, ker imajo mnogo skupnih problemov in tudi možnosti medsebojne pomoči in sodelovanja. Prihodnje tako srečanje z razgovorom o vsebini lokalnih listov bo v Murski Soboti, sledeče pa bo nato v Ptuj, z razgovorom o liku lokalnih listov.

Po razgovoru so si vsi ogledali tovarno zdravil »Krka« v Novem mestu, Tovarno rotopapirja Videm-Krško, Osnovno in kmetijsko šolo v Kostanjevici na Krki, Kartuzijanski samostan v Pleterjih in grad Otočec.

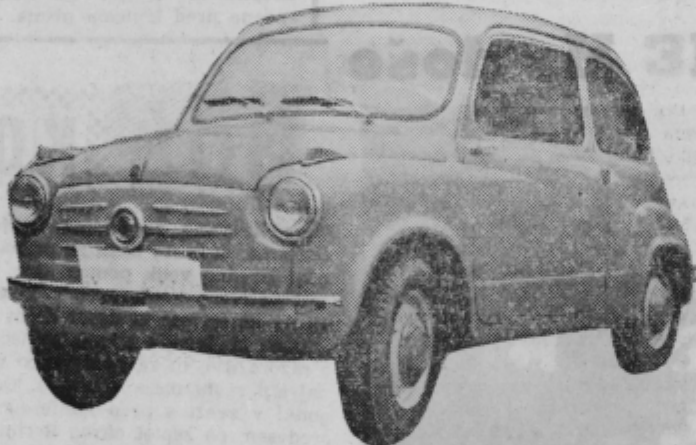
Pogled na Novo mesto

Komaj ustanovljeno AMD že doseglo lepe uspehe

22. julija 1959 je bilo ustanovljeno v Kidričevem Avto-moto društvo. V nedeljo, 21. februarja, pa je imelo prvo letno skupščino. Na to skupščino je prišlo nad 120 ljudi, kar je dokaz, da je za avto-

moto šport zelo veliko zanimanje.

Na skupščini so resno govorili, da si bodo v tekočem letu AMD moralo nabaviti novo motorno vozilo, in sicer Fiat-600. Druga družina, ki imajo takšno vozilo, so

Potrošniški kredit za nabavo premoga

Potrošniške kredite za nakup premoga bodo banke in hranilnice letos dajale od 1. marca do vseheta 30. junija.

Delavci in uslužbenci bodo dobili kredite prek podjetij, ustanov ali organizacij, kjer so zaposleni, upokojeanci in invalidi, državljani s samostojnimi po-

z njimi zelo zadovoljna in jim dobro služijo. Prejšnji upravni odbor je priporočal novemu odboru, da organizira v tem letu večje motorne dirke, za katere je veliko zanimanje v tej okolici.

AMD Kidričevci je že preteklo leto organiziralo ocenjevalno vožnjo in spretnostno vožnjo z avtomobili, motocikli in mopedi. Na povabilo se je odzvalo mnogo tekmovalcev. Doseženi so bili zelo lepi uspehi.

Ce pogledamo delo AMD Kidričevci in vemo za dejstvo, da se je organiziralo tako rekoč iz nič — ob ustanovitvi ni imelo nobenih finančnih sredstev in da ima danes že nad 250.000 din lastnih sredstev — je to ogromen uspeh, ki je bil dosežen v tako kratkem času. Kupili so poltovorni avtomobil znamke Opel Olympia in so ga predelali v osebno, nadalje motorno kolo NSU. S temi motornimi vozili sedaj poučujejo državljane upravljanja z motornimi vozili. Dokaz, da je za to veliko zanimanje v Kidričevem in okolici, je tretji tečaj, ki je vpisan in ki se bo začel.

klci, ki so socialno zavarovani, ter lastniki zasebnih obrtnih delavnic bodo dobivali kredite neposredno pri bankah in hranilnicah, delavci, uslužbenci in drugi uporabniki, ki stanujejo v hišah s centralno kurjavo, pa bodo dobili kredite prek hišnih svetov.

Barirane čke, izdane za nakup premoga, bo mogoče uporabiti v dveh mesecih od njihove izdaje.

nekaterih podjetjih po uvedbi tople malice. Poleg navedenih pogojev vpliva na večjo storilnost dela tudi dobra organizacija dela. Prav nesmotrna organizacija dela predstavlja v nekaterih naših srednjih podjetjih glavni element visokih lastnih stroškov. Ljudje se tu in tam upravičeno vprašujejo, kako more biti poslovanje tega ali onega gradbenega ali komunalnega podjetja ob sprejanju nekaterih delavcev med delom in neekonomičnem izkoriščanju materiala še rentabilno. V podjetjih, kjer delajo ob strojih in na smotrnejše razporejenih delovnih mestih je stanje nekoliko ugodnejše. Navedel bi le nekaj slabosti pri organizaciji dela: vsekakor je med prvimi slaba organizacija oziroma priprava delovnega mesta, dalje neekonomično izkoriščanje materiala, nepotrebnost sprejanja delovne sile od opravila do opravila, zastoji zaradi okvar ali zaradi slabega vzdrževanja strojev, slabo povezovanje posameznih procesov v smislu tekočega traku in podobno.

Delovna sposobnost je odvisna tudi od strokovne sposobnosti delavcev in uslužbencev. Da bi izboljšali stanje v tem pogledu, smo ustanovili pred meseci v Ptuj Delavsko univerzo, ki bi naj kot občinska ustanova povezovala strokovno in organizacijsko usmerjala vse pošolsko izobraževalno delo v občini. Za neposredno izobraževanje delavcev v podjetjih se formirajo trenutno pri vseh večjih obratih izobraževalni centri. Nove oblike izobraževanja morajo biti ekonomsko in družbe-

Proračun okraja Maribor za leto 1960

Na zadnji seji OLO Maribor so odborniki sprejeli odlok o določitvi udeležbe občin v skupnih dohodkih ter proračun okraja Maribor za leto 1960. Razen tega so sprejeli odlok o določitvi višine prispevka, ki ga plačujejo občine v okraju za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev in odlok o spremembah in dopolnitvah sta tuta okraja Maribor. Zasedanja sta se udeležila tudi državni podsekretar za finance FLRJ zvezni ljudski poslanec ZORAN POLIČ in član izvršnega sveta LRS TONE BOLE.

Podpredsednica OLO Maribor Ančka Kuharjeva je najprej obrazložila predlog odloka o določitvi občin v skupnem dohodku in predlog proračuna okraja Maribor za leto 1960. Dejala je, da se bo letos proračunska potrošnja v vseh občinah razen pri Lenartu v Slovenskih goricah povečala za 19 odstotkov. Gibanje proračunske potrošnje bo v okraju odvisno predvsem od osebnih dohodkov, ki bodo glede na gospodarsko razvost posameznih teritorialnih območij dokaj različni.

V mariborskem okraju bodo znašali skupni dohodki 7 milijard 451 milijonov dinarjev. Občine in okraj bodo udeleženi v skupnih dohodkih z 62 odstotki ali z več kot s štiri in pol milijardami dinarjev. Letos se bo povprečna udeležba občin v skupnih dohodkih povečala na 36 odstotkov.

Ce računamo, da so občine v mariborskem okraju vsako leto presegle proračunske vsote za okrog 10 odstotkov, potem bodo prav gotovo tudi letos proračunski izdatki — posebno ker imajo možnost večjega planiranja dohodkov iz posebnih virov — nekoliko večji, kot so predvideni v okrajnem proračunskem načrtu. V skrb za nadaljnji gospodarski razvoj vseh občin v okraju bo treba predvsem boljše izkoriščati proizvodne zmogljivosti in preiti na racionalnejše vlaganje investicij.

Posebno veliki bodo v okraju izdatki za osebne dohodke, ki bodo znašali več kot 691 milijonov dinarjev. S tem bodo povečali lanske osebne izdatke za skoraj 23 odstotkov. Nekoliko manjše povečanje predvidevajo v mariborskem okraju pri materialnih stroških, ki bodo znašali 54 milijonov dinarjev in se bodo torej v primerjavi z letom 1959 povečali za 17 odstotkov.

Dodatje okraja samostojnim zavodom rastejo v skladu z osebnimi dohodki in bodo letos večje za 19,6 odstotka. Za negospodarske investicije je v mariborskem okraju namenjenih 413 milijonov dinarjev ali 18 odstotkov celotne letošnje proračunske potrošnje. Za nove negospodarske investicije bodo predvidoma porabili 23 milijonov dinarjev ali 19 odstotkov več kot lani, za odplačilo posolili pa 35 milijonov dinarjev.

SAMOSTOJNEJŠE RAZPOLA- GANJE S SREDSTVI

Na zadnjem zasedanju OLO Maribor je v razpravi govoril tudi državni podsekretar za finance zvezni ljudski poslanec ZORAN POLIČ. V začetku je dejal, da je letos poskusno leto v vsklajevanju novih odnosov v proračunih. Menil je, da bo novi zakon o proračunih uspel le, če ne bomo med letom prekomerno trošili proračunskih sredstev in če bo proračunska potrošnja vsklajena z vsakoletno proizvodnjo.

Novi predpisi naj bi predstavljali podlago za trdnješe in perspektivno planiranje proračunskih izdatkov v občinah, okrajih in republikah. Hkrati morajo novi proračuni omogočiti tudi svobodnejše sestavljanje proračunskih sredstev in bolj sproščeno potrošnjo.

Po mnenju državnega podsekretarja za finance smo z novim zakonom o proračunih storili odločne spremembe tudi v sami proizvodnji. Delavci mora prejemati danes toliko, kolikor daje. Prav zato uvajamo nove oblike nagrajevanja po učinku. Isto velja za občine. Višina njihovega proračuna je z novim zakonom

odvisna predvsem od sredstev, ki jih proizvedejo njihovi državljani. Pri tem pa je najboljšje merilo za sestavljanje proračuna prav osebni dohodek delavcev in uslužbencev.

Zoran Polič je dejal, da to naloženo danes še ni povsem uvedeno. Za doseg novih načel bo potrebna še cela vrsta korektur, posebno na področju davčne politike, kjer že pripravljamo nove predpise.

Večjih dohodkov letos ne bi smeli ustvarjati samo z večjim vlaganjem investicij, temveč tudi z intenzivnejšim izkoriščanjem notranjih rezerv v našem gospodarstvu. Pri tem je treba posvetiti vso skrb večji proizvodnosti ter štednji in organizaciji dela. Proračunska potrošnja je treba danes povezati s proizvodno problematiko, razne službe pa sprostiti in jim dati večjo samostojnost.

Zoran Polič je v nadaljevanju rekel, da morajo administrativni posegi danes izginjati iz naših proračunov. Proračune raznih ustanov ne smemo omejit z določanjem višine njihovih sredstev, saj jih tako odvračamo od iskanja dodatnih dohodkov. V prihodnje naj bi ustanove in zavodi v državi prejeli iz proračunov prek organov družbene evidence za svoje poslovanje samo dotacije.

Zoran Polič je govoril tudi o predvidenih zbiranjih sredstev iz proračunov. Menil je, da bi danes morali pripravljati o skupnih vlaganjih več okrajev. V nekaterih službah bo treba preiti na skupna finančna sredstva. Okrajni ljudski odbori in občine naj bi v prihodnje sodelovali v skupnih investicijah. Pa ne samo to. Tu gre po mnenju Zorana Poliča tudi za združevanje sredstev za finansiranje raznih akcij občin, okrajev in gospodarskih organizacij. S tem ne smemo izvajati na področju nobenih pritiskov. Delovne kolektive je treba pripraviti, ki bodo zanje dejansko tudi najboljše vložene. Tu bi morale sodelovati organizacije SZDL in kritizirati vsako napačno trošenje sredstev v podjetjih.

Z novim zakonom o proračunih moramo — je nadaljeval Zoran Polič — zagotoviti večjo samostojnost občinskih ljudskih odborov, ki vse bolj postajajo osnovni nosilec dela v komunni. Za takšno samostojnost moramo občinskim LO zagotoviti tudi osnovna materialna sredstva. Razen tega je treba v občinah uvedti strogo štednjo. Danes, trošimo ogromna sredstva za čisto administracijo, ki je sicer nujno potrebna, bi se pa lahko po mnenju Zorana Poliča z reorganizacijo služb in izboljšanjem kadra znatno zmanjšala.

VEČ KOT 100.000 NOVIH ZAVAROVANCEV

Na zasedanju OLO Maribor 2. t. m. je podpredsednica Ančka Kuharjeva obrazložila tudi predlog odloka o določitvi višine prispevka, ki ga plačujejo občine v okraju okrajnemu skladu za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev. V mariborskem okraju je 100.876 kmetijskih proizvajalcev, ki bodo z uveljavitvijo novega zakona deležni zdravstvenega zavarovanja. Prispevek zavarovancev bo predvidoma znašal več kot 198 milijonov dinarjev. Ker je število kmetijskih proizvajalcev glede na teritorialno obsežnost zemljišč zelo različno, bodo nekatere slabo razvite gospodarske občine imele precejšnje težave. Prav zato je bila določitev višine prispevka v skupni okrajni sklad zdravstvenega zavarovanja težka. Okrajni organi so predlagali, naj bi določili višino prispevka, ki bo temeljila na lanskem potrošnju za bolniške stroške. Odlok o tem so večeraj ljudski odborniki tudi sprejeli.

Predvidevajo, da se bodo letos povečali izdatki za zdravstveno zavarovanje za 28 odstotkov in da bodo občine v mariborskem okraju morale predvideti ta dodatna sredstva v svojih proračunih.

Ob koncu večerajšnjega zasedanja so ljudski odborniki izvolili za novega podpredsednika OLO Maribor dosedanjega direktorja Tovarne kos v Slovemem Gradcu Alojza Grobelnika.

Poziv članom stanovanjske zadruga »Gradi dom« v Ptuj

Upravni odbor poziva vse članne stanovanjske zadruga »Gradi dom« v Ptuj, da se udeležijo občnega zbora Stanovanjske zadruga dne 20. marca 1960 ob 9. uri v sindikalni dvorani v Ptuj.

Na programu so važne zadeve za poslovno leto 1960.

Zadruga bo poslovala naprej po novih pravilih, ki jih je izdal IS FLRJ in potrdila Zvezna ljudska skupščina 14. aprila 1959.

Zato bo občni zbor razrešil prejšnji upravni odbor in izvolil novega izmed tistih članov zadruga, ki bodo po novih pravilih gradili hiše in ki bodo dobili gradbeno posojilo po nizkih obrestih na 30 let, kakor so jih doslej dobivali člani Stanovanjske zadruga.

Člani udeležite se vsi občnega zbora, ker bo pol ure pozneje zbor ob vsakem številu udeležencev.

Vabi dosedanjí upravni odbor

Iz naših mest, trgov in vasi

Na otroški maskaradi v nedeljo, 29. februarja, je bilo več mask kot gledalcev

Za letošnje pustno praznovanje bi lahko rekli, da je bilo množično. Zelo mnogo je bilo gledalcev povorke, ki jo je za 27. februar organiziralo Zgodovinsko društvo Ptuj, pa tudi povorka 1. marca, ki jo je organiziralo DPD »Svoboda« Ptuj.

V soboto, 27. februarja, in v torek, 1. marca, so bila gostišča in dvorane nabito polne veselih družb, ki so občudovalle zanimive maske in navadne pustne šeme.

V Lovrencu na Dravskem polju je bil tečaj prve pomoči

Gasilsko društvo Lovrenc na Dravskem polju je končno lahko ugodilo želji svojega članstva po tečaju prve pomoči. Pri tem mu je bil v pomoč šolski upravitelj Janez Pucko, predsednik organizacije Rdečega križa Lovrenc. V Kidričevem je dobil za tečaj strokovne predavateljce, Gasilsko društvo Lovrenc pa je zbralo prijave članov za tečaj.

Tečaj prve pomoči je pričel 26. januarja t. l., končal pa je 16. februarja. Predavali so trije zdravniki, dve medicinski sestri in laborant. Slušateljev je bilo 42, ki so redno hodili na predavanja in so na njih pridobili mnogo znanja in praktičnih izkušenj za pomoč najbližjemu v nesreči. Iz okoliških vasi je prihajalo na predavanja 20 slušateljev, iz Gasilskega društva Lovrenc pa 22 članov in članic.

Ob koncu tečaja je bil izpit pred komisijo, ki je končal z uspehom, saj so vsi slušatelji zadovoljivo odgovarjali na vsa vprašanja.

Gasilsko društvo Šikole bo gradilo orodjarno

Gasilsko društvo Šikole se pripravlja na dograditev orodjarne. Dosedanji prostori Gasilskega doma so pretesni za vzdrževanje in pravilno skladiščenje orodja in opreme. Z dograditvijo orodjarne bodo pridobili tudi prostor za sestanke in tečaje. Šikole in okolica bosta imela prepotraben prostor, ki ne bo služil samo gasilskemu društvu, ampak tudi vsem drugim množičnim organizacijam.

Gasilsko društvo Šikole je že pripravilo nekaj gradbenega materiala, ki so ga prispevali prebivalci iz okolice Šikole.

Upravni odbor Gasilskega društva Šikole se tem potem vsem lepo zahvaljuje.

GD Šikole

Avtobus tudi v Lovrenc

Vaški odbor SZDL pri Lovrencu na Dravskem polju se je obrnil na Občinski ljudski odbor Ptuj, da bi vplival na to, da bi se sedanja avtobusna proga Ptuj—Cirkovce podaljšala čez Lovrenc in Apače.

To svojo željo utemeljuje prebivalstvo pri Socialistični zvezi s tem, da sta Lovrenc in Apače daleč od železniške proge in blizu avtobusne zveze. Vedno več ljudi odhaja dnevno v Ptuj po raznih opravkih, zaradi česar bi bilo potrebno ljudem omogočiti potovanja v Ptuj z avtobusom, ker je daleč na vlak.

vanja, zbira se članarina itd. Največ razprave je okrog občinskih cest, ki so v precej slabem stanju. V nedeljo, 28. februarja, so bili v Juršincih in v bližnjih vaseh zbori volivcev, na katerih so razpravljali o sedanjem in bodočem delu krajevnih odborov. Zborom volivcev so prisostvovali tudi zastopniki občinskega ljudskega odbora in občinskega odbora SZDL.

Le 10 porok februarja

V letu 1960 je bilo do konca februarja sklenjenih na Matičnem uradu Juršinci le deset porok. Bili pa sta tudi dve zlati poroki, in sicer sta praznovala 31. januarja t. l. 50-letnico skupnega življenja in 81. in 83. letnico življenja Holc Franc in žena Marija, medtem ko je njun sin Franček praznoval 45-letnico življenja ter 25-letnico javnega udejstvovanja in dela pri vzgajanju trsnih in drevesnih sadik. Druga zlata poroka pa je bila pri Cehovih dne 28. februarja t. l., kjer sta Ceh Jože in Terezija poleg 50-letnice zakona praznovala tudi sedemdesetletnico življenja. Vsi štirje zlatoporočeni so pridni čitatelji »Ptujskega tednika«, ki jim k obletnicam iskreno čestita.

Poravnalni svet 4-krat zasedal

Poravnalni svet Juršinci je do konca februarja štirikrat zasedal ter rešil precej spornih zadev.

Rdeči križ v Juršincih

V zadnjih treh mesecih so bila v Juršincih zdravstveno-prosvetna in druga vzgojna predavanja za vaška dekleta. Tečaj je redno obiskovalo 27 deklet-članic RK iz Juršinc in okolice. Tečajnice so pridno sledile vsem predavanjem.

Tečaj je vodil Franjo Kovačič, šolski upravitelj, predavali pa so še Franjo Fakin in Slavko Kosce, učiteljca, ter Frida Glazer, zaščitnica sestra. Predavateljci so bili zelo zadovoljni, ker so tečajnice res pridno sledile predavanjem in prihajale vedno v polnem številu.

Popis borcev in političnih aktivistov do 20. marca 1960

Na območju mariborskega okraja bodo do 20. marca t. l., z anketnim popisom zbrani podatki vseh borcev in organiziranih političnih aktivistov, ki so pred 9. septembrom 1945. leta pričeli sodelovati z OF in NOV.

Popis bodo opravili Občinski ljudski odbori ob pomoči organizacij ZBNOV, ki so že opravile popise, vendar so ljudski oblasti, ki je prevzela od organizacij ZBNOV skrb za stare borce in revolucionarje, potrebni podatki, ki jih še nimajo.

Ta popis organizira oddelek za družbene službe pri Okrajnem

ljudskem odboru, ki je posebej opozoril Občinske ljudske odbore, da je ta popis občinskih in krajevnih odborov, ne pa skrb organizacij ZBNOV, ki bodo sicer pomagale.

ŠOLSKA ZADRUGA TUDI NA ŠOLI FRANCA OSOJNIKA V PTUJU

Uprava osemletke Franca Osojnika v Ptujju se zavzema pri merodajnih forumih, da bi ji bilo dodeljenih v bližini 10 arov zemlje, da bi se na njih zadrževala dela.

Novi trgovini „Borovo“ in „Jugoplastika“ v Ptujju

Jugoslovanski kombinat gume in obutve »Borovo« in Tovarna »Jugoplastika« Split nameravata sodelovati v Ptujju pri graditvi novega poslovnega enonadstropnega poslojpa na prostoru med Trstenjakovo in Lackovo ulico nasproti železniške rampe na Ormoški cesti. Ta nova stavba bo zavzemala del prostora, kjer je stalo svojčas skladišče in bo zakrivala vzhodno stran sosednega stanovanjskega in poslovnega poslojpa Kmetijske proizvodne zveze Ptuj.

Večji del pritličnih prostorov omenjene nove stavbe želi imeti »Borovo« za prodajo gumijastih izdelkov in obutve, preostali pritlični prostor pa želi imeti »Jugoplastika« Split za prodajo svojih izdelkov.

Pred nedavnim sta bila v Ptujju predstavnika Kombinata »Borovo« in sta se s predstavniki Občinskega ljudskega odbora dogovorili glede lokacije nove stavbe, graditve in prispevka teh podjetij pri graditvi.

SINDIKATI

SINDIKALNI koledar

Predsedstvo Občinskega sindikalnega sveta je na svoji XVI. redni seji obravnavalo vprašanje Socialno-kadrovskih služb v podjetjih in Centrov za izobraževanje kadrov. Sprejeti so bili zelo pomembni sklepi in smernice, o katerih bomo poročali v prihodnji številki. Predsedstvo je tudi obravnavalo naloge v zvezi s pripravi na proslavo desete obletnice delavskega upravljanja. Sprejeto je bilo, da se skliče skupna seja predsedstev Občinskega sindikalnega sveta, Občinskega odbora SZDL, Sveta »Svoboda« in prosvetnih društev in predstavnikov ostalih organizacij in društev, na kateri bo širša razprava o bližnjih nalogah in izdelan enoten skupen program vseh proslav. Predsedstvo je imenovalo petčlanski odbor za proslavo desete obletnice delavskega upravljanja, v katerem so: Jože Segula, Feliks Bagar, Franc Vučak, Anton Potočnik in Albin Pišek. Odbor ima nalogo, takoj začeti s pripravo. Na skupnem posvetovanju pa bodo v odbor imenovani še predstavniki SZDL, »Svobode«, Delavske univerze, organov upravljanja, JLA in drugi.

V soboto, dne 5. marca t. l., bo ob 14. uri v Sindikalnem domu železničarjev v Ptujju letni občni zbor Sindikalne podružnice Železniških delavnic Ptuj, ki se ga

bo udeležil član Občinskega sindikalnega sveta, tovariš Franc Vauda.

V sredo, dne 9. marca t. l., bo

ob 16. uri na Občinskem sindikalnem svetu Ptuj redna seja organizacijsko-kadrovske komisije Občinskega sindikalnega sveta Ptuj. Na seji bodo proučili do sedaj izvedene letne občne zbornice in izdelali podrobnejšo analizo in oceno istih.

V četrtek, dne 10. marca, bo ob 14. uri na Občinskem sindikalnem svetu tretja redna seja komisije prosvetnih in znanstvenih delavcev. Na seji bodo obravnavali vprašanje organizacijskih in političnih priprav na polletne konference, ki bodo v času od 25. marca do 10. aprila letos v vseh sindikalnih podružnicah sindikata prosvetnih in znanstvenih delavcev.

V petek, dne 11. marca t. l., bo ob 16. uri 17. redna seja predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Ptuj.

V soboto, dne 12. marca, bo s pričetkom ob 14. uri v Domu »Svobode« v Majšperku letni občni zbor Sindikalne podružnice Tovarne volnenih izdelkov Majšperk. Občnega zbora se bosta udeležila predsednik Občinskega sindikalnega sveta, član CS ZSJ Jože Segula in član Občinskega sindikalnega sveta Anton Kolenko.

Istega dne bo ob 15. uri letni občni zbor Sindikalne podružnice Strojnih delavnic Ptuj v veliki dvorani komiteja. Občnega zbora se bo udeležil član predsedstva Drago Zupančič.

V soboto, dne 12. marca, bo ob 16. uri v dvorani DPD »Svoboda« v Narodnem domu v Ptujju letni občni zbor Sindikalne podružnice Trgovskega podjetja »Panonija« Ptuj, ki se ga bo udeležil tajnik Občinskega sindikalnega sveta Feliks Bagar. Pričakujejo, da se bo občnega zbora udeležil tudi predsednik Republiškega odbora sindikata trgovskih in gostinskih delavcev Slovenije iz Ljubljane.

Istega dne bo tudi letni občni zbor Sindikalne podružnice Zdravstvenega doma Ptuj, ki se ga bo udeležil član predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Adolf Praprotnik.

Preteklo soboto, dne 27. februarja t. l., je bil letni občni zbor sindikalne podružnice republiških cestarjev Ptuj, ki se ga je udeležil član Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Viktor Makovec.

Na območju Občinskega sindikalnega sveta Ptuj je bilo doslej izvršenih 17 letnih občnih zborov.

Iz programa ObSS Ptuj

Majšperk

Tovarna volnenih izdelkov Majšperk ima letos v načrtu vrsto neodložljivih del, zato jo bo v kratkem obiskala občinska lokacijska komisija, ki si bo na licu mesta ogledala lokacije in bo izdala potrebne predloge odločb.

Poleg ureditve sortirnice in trgovnice volne nameravajo preurediti prirčno skladišče v predilnici in sanitarne prostore jedilnice. V sanitarnih prostorih tkalnice nameravajo obnoviti okna in vrata. Pri prostoru mokre apreture nameravajo urediti skladišče kemikalij in popraviti streho nad barvarno ter urediti in popraviti prostore prvega nadstropja srednje stavbe. Po ureditvi dvoriščne kanalizacije pred upravnim poslojajem in skladiščem pomožnega materiala nameravajo še preurediti vhod v tovarno (vratarnico) ter urediti prostor za shranjevanje koles, mopcedov in motorov koles. Tudi nadstrešek med srednjo in predilniško stavbo je potreben ureditve. Pri vstopu v tovarno bodo še popravili in uredili ograjo. Dovožno cesto bodo uredili ter zavarovali vhod v tovarno izpod žičnice.

Z vsemi temi deli nameravajo začeti brž ko bodo dobili vse potrebne odobritve, končali pa bi jih radi še letos.

Delo Rdečega križa v Vidmu

Marljiva osnovna organizacija RK in Vidmu je prejšnjo soboto polagala obračun svojega dela. V lepo okrašeni učilnici se je zbralo številno članstvo. Iz poročila predsednice tov. Marije Segula smo zbrali naslednje podatke:

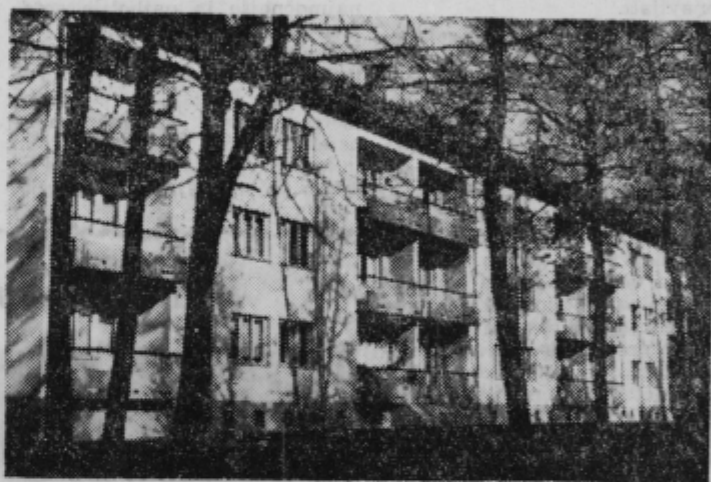
Pri pridobivanju novih članov je bila organizacija zelo agilna in je v preteklem letu sprejela 100 novih članov, tako jih je sedaj 502. Na območju osnovne organizacije RK deluje 7 omaric prve pomoči, ki so nudile prvo pomoč v 280 primerih.

Prostovoljnih krivodajalcev je v preteklem letu pridobila 180, kar je glede na plan presegla za 60 in je v krivodajalski službi med najboljšimi v občini.

Organizacija posveča vso skrb podmladku RK, ki šteje skupaj na obeh šolah v Vidmu in Selah 245 članov.

V Tednu RK in TBC so aktivisti obiskovali TBC-bolnike na domu, kakor so tudi socialno ogroženim nudili pomoč. Da je članstvo pripravljeno pomagati bližnjemu v nesreči, vidimo, da so člani RK priskočili na pomoč vaščanu-pogorelcu ter mu pomagali pri delih za novi dom, obdelali so mu zemljo ter pomagali pri spravljaju pridelkov. Zelo aktiven je higienski aktiv, ki daje članstvu napotke o pravilni prehrani, o higieni, ter skrbi, da je okolica studencev čista itd. Problem organizacije je voda za hrbovite kraje. Osnovna organizacija RK je v lanskem letu prešla pomoč v hrani v vrednosti 600.000 din. ki jo je razdelila med socialno ogrožene in TBC-bolnike.

Organizacija je sprejela naslednje sklepe: pridobivati nove lanske, oskrbovati transfuzijske postaje Ptuj s krvodajalci, predvsem pa organizirati predavanja o zdravstvenih vzgoji za članstvo in organizirati razne tečaje.

Stanovanjski blok v Kidričevem v svetlobi spomladanskega sonca

Obvestilo

Obveščamo potnike, da smo na progi Maribor-Ptuj-Maribor dodali 4 voznje, tako da bo avtobus vozil ob delavnikih tudi:

6.15	15.30	odh.	Ptuj	prih.	15.00	21.00
6.37	15.53		Starše		14.38	20.37
7.00	16.20	prih.	Maribor	odh.	14.15	20.10

Avtobus vozi od 7. marca 1960. dalje, v ostalem ostane vozni red te proge nespremenjen.

»AVTOBUSNI PROMET«
Maribor

Žrtve zadnjega potresa

Agadir, 3. marca (AFP-AP). Katastrofalni potres v Agadiru je povzročil razburjenost in žalost po vsem svetu. Iz raznih dežel so že poslali sožalja, obenem pa so izrazili pripravljenost, da prispejajo na pomoč preživim žrtvam. Francoski Rdeči križ, švicarsko združenje Rdečega križa in Rdeči križ iz Oslo, Haaga, Italije in Francije so poslali že zdravniško osebje in zdravnika ter večje količine hrane in obklo.

Tudi Izrael je izrazil pripravljenost, da na kraj nesreče pošlje zdravnike ter hrano. Mednarodni Rdeči križ je preko svojih organizacij pozval, naj v Agadir pošljejo deset kirurgov in 20 medicinskih sester. Iz Zahodne Nemčije so večeraj dopolnile odletela tri letala z zdravniki in zdravniškim osebjem. Oxfordski odbor za pomoč žrtvam je že zbral pet tisoč funtov šterlingov. Iz Francije je doslej odpotovalo 83 zdravnikov, obenem pa so pripeljali več ton hrane. Ameriško letalstvo je organiziralo zračni most med Agadirjem in nekaj transportnih letal je že odletelo v Maroko. V teh letalih so poleg reševalnih skupin še stroji za odstranjevanje ruševin: buldozerji, sanitetni avtomobili, aparati in drugo. V Agadir je odplulo tudi pet nizozemskih vojniških ladij ter ameriške ladje, ki so bile pravkar v Sredozemskem morju.

Pogled na Agadir je žalosten. Reševalne skupine delajo neprekinjeno v izmenah, čeprav so delovni pogoji težki zaradi neznosne vročine in pomanjkanja vode. Iz posameznih ruševin se vedno širijo krike zasutih ljudi. Poleg Marokancev je v Agadiru izgubilo življenja tudi precejšnje število tujcev. Umrla je več sto Francozov, nekaj Britancev ter nekaj sto Špancev. V Agadiru je živel okoli tri tisoč Špancev, predvsem trgovcev in uradnikov.

Po podatkih mednarodnega seizmološkega centra v Strasbourgu je bil epicenter potresa v neposredni bližini mesta in zato je prišlo do katastrofe, za katero menijo, da je največja v 20. stoletju. Doslej so izkopali 800 mrtvih ljudi, domnevajo pa, da je v arabskem predelu mesta izgubilo življenje štiri tisoč, v evropskem pa še 1200.

Včeraj bi morali v Maroku proslaviti dvoletnico neodvisnosti, zaradi nesreče pa so v deželi proglasili splošno žalovanje. Maroška vlada je včeraj sklenila, da bodo mesto Agadir obnovili in doslej je že več dežel ponudilo gmočno pomoč, da bi vsaj za prvo silo zacelili rane ter obnovili življenje v tem turističnem in pomorskem mestu. Kralj Mohamed V. je poudaril, da morajo obnovitvena dela zaključiti v enem letu, to je do 2. marca prihodnjega leta.

Na tisoče prebivalcev maroškega pristaniša se je nastanilo v taboriščih zunaj mesta. Strah pred novimi potresi se ni minil. Agadir je obkolila vojska, ki preprečuje dostop v mesto. Ukrenili so vse, da bi preprečili tatvine in širjenje raznih nalezljivih bolezni. V Agadirju še vedno ni vode niti elektrike. Maroška radijska postaja je že objavila imena žrtv in poslanice preživelih svojim družinam. V mestu tava okrog ruševin na tisoče ljudi, ki iščejo svoje najbližje ali pomagajo odstranjevati ruševine.

BLAGATNA
Še danes nakaržite
ZAOSTALO NAROČNINO

Šolska reforma

OCENJEVANJE in napredovanje učencev

Seznamimo se z določbami o ocenjevanju in napredovanju učencev v osnovni šoli, ki jih je uveljavil zakon o osnovni šoli in ki jih bomo že izpolnjevali v tekočem šolskem letu.

Najvažnejše med njimi določajo:

1. da učitelji ob vzgojnem in izobraževalnem delu vse leto preizkušajo napredke učencev. Pri tem ugotavljajo stopnjo in kakovost njihovega znanja, njihove subjektivne in objektivne pogoje za učenje, razvojno stopnjo kolektivne zavesti in sposobnosti ter njihove delovne navade in prizadevnost. Te ugotovitve pa izraža učitelj z ocenami.

2. da učenci do vključno četrtega razreda praviloma napredujejo v naslednjem šolskem letu v višji razred. Če razredni učitelj meni, da bi bil zaradi napredovanja v višji razred otežkočen razvoj in uspeh učenca, ki se je na splošno slabo učil, lahko po posvetovanju s starši odloči, da mora učenec razred ponavljati.

3. da učenci petega do sedmega razreda napredujejo v višji razred tudi, če imajo največ dve negativni oceni. Vendar pa lahko razredni zbor po posvetovanju s starši odloči, da učenec, ki ima dve negativni oceni, ponavlja razred, če smatra, da bi bil zaradi napredovanja v višji razred otežkočen otrok nadaljnji razvoj in uspeh.

4. da učenci osmega razreda uspešno zaključijo šolanje, če so ocenjeni s pozitivnimi ocenami iz vseh predmetov. Učenci osmega razreda, ki so ob koncu šolskega leta ocenjeni z negativno oceno iz enega ali več predmetov, lahko z izpitom popravijo negativne ocene.

To so nekatere najvažnejše določbe zakona o osnovni šoli, ki so že uzakonjene in s tem veljavne v šolskem letu 1959/60. V celotnem reformnem procesu, ki je zajel našo osnovno šolo, pomenijo določbe velik korak naprej v prizadevanju za novo, sodobnejšo šolo, ki je v polnem pomenu besede družbena ustanova in prispevek k demokratizaciji šole. Važne so za celotno družbo, posebej seveda za otroke in starše, ki ob njih dobe tudi nove pravice in dolžnosti. Ene in druge si moramo ogledati natančneje!

a) Z družbenega in pedagoškega vidika je bržčas največja pridobitev v tem, da sta po novih zakonskih določbah šola in učitelj ob svojem vzgojnem in izobraževalnem delu dolžna spremljati in preizkušati otrokovo rast in napredek, ugotavljati pogoje za njegovo učenje, njegove delovne navade, prizadevnost itd. S tem je postal otrok subjekt vzgoje, učiteljeva pozornost ne bo več usmerjena samo na snov, oblike in metode posredovanja učne snovi, temveč v enaki meri tudi na samega otroka, njegovo rast, njegovo delo, težave, ki jih mora premagovati, razmere, v katerih živi, skratka, na njegovo osebnost — na to, kako se mlad človek razvija in vrašča v svoje življenjsko okolje. Vse to bo učitelj upošteval, ko bo vrednotil učenčev napredek, ki ga bo izrazil ob polletju v številkah, na koncu šolskega leta pa v številkah in besedi.

b) Za starše je zlasti pomembna tudi določba, po kateri učenec do četrtega razreda načeloma napreduje v višji razred, od petega do sedmega razreda pa napreduje v višji razred tudi z eno ali dvema negativnima ocenama. Družbeno, pedagoško in psihološko je takšna določba v načelu sprejemljiva in utemeljena, saj vemo iz dosedanje prakse, koliko napak in včasih tudi krivic smo zagrešili z dosedanjim togim, pedagoško in psihološko zastarelim načinom ocenjevanja. Vendar pa bi lahko močno škodovali samemu otroku, kakor tudi celotni družbi, če bi na te določbe gledali šola in starši tako, kakor včasih slišimo ljudi, ki se niso pogledali v njihov pomen tega, češ: »Otrok zdaj tako ali tako napreduje, pa če zna ali ne zna. Saj je vseeno!«

Prav v besedi »vseeno« se skriva velika nevarnost. Na eni strani kaže nerazumevanje ali pa napačno tolmačenje naših reformnih prizadevanj, ki gredo za tem, da v novi šoli ne more več vladati duh iz preteklosti, ko je bila s številko izražena ocena najvišje in najmočnejša vzpodbuda za otrokovo delo in

njegov napredek v šoli. Na drugi strani pa beseda »vseeno« kaže nerazumevanje prizadevanja, da tudi šola, kakor vse drugo v življenju, postane v resnici naša, to je družbena in da ima sleherni državljan, posebej pa še sleherni oče in mati do nje svoje pravice in dolžnosti. Prav tako, kakor bo moral po novih določbah učitelj spremljati razvoj in napredek celotne otrokove osebnosti, da bi mu lahko čimveč pomagal v tem napredku, so odslej dolžni ta razvoj spremljati tudi starši — oče in mati. Skrb za otrokovo rast in napredek je tudi državljanska naloga staršev in če je ne bodo izpolnjevali skrbno, nam samo prizadevanje šole ne bo moglo roditi uspehov, ki jih pričakujemo od reforme. Prav ob tem vprašanju se bo bržčas marsikje razvilo prvo in najtesnejše sodelovanje šole in družine, ob njem se bo razvijala in oblikovala skupna skrb in pomoč otroku in razbilo napačno gledanje, da je strah v obliki ocene najmočnejše in najboljšo sredstvo za otrokov napredek.

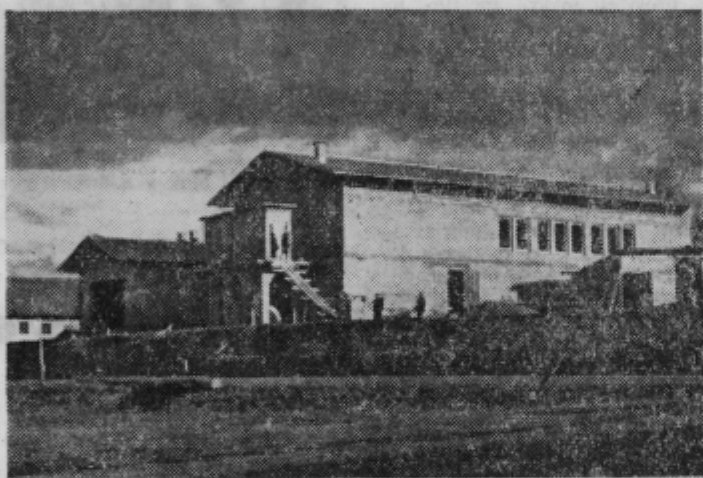
Lov za odličnimi ocenami kakor tudi boj, da otrok zlepa ali zgrda napreduje v višji razred se bo moral umakniti edinemu pravilnemu stališču: pomagati otroku in mu ustvariti vse pogoje, da bo lahko do najvišji mere razvijal

vse svoje sposobnosti in pozitivno oblikoval svojo celotno osebnost. To pa zdaj v sodobni šoli in napredni družbi ni več samo stvar in naloga šole, temveč tudi družine.

c) V osmem razredu zaključijo učenci uspešno šolanje, če so pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov. Določbe novega zakona o osnovni šoli pa vsem učencem dopuščajo, da lahko z izpitom popravijo eno ali več negativnih ocen. Dve stvari sta važni v teh določbah: prva, da učenci lahko napravijo izpit iz enega ali več negativno ocenjenih predmetov. Po novem torej merilo za popravni izpit v osmem razredu nista dve negativni oceni, kakor doslej, učenec lahko napravi izpit tudi iz več predmetov. Razen tega popravni izpiti tudi niso več časovno omejeni. S tem novi zakon tudi pravno uveljavlja našo družbeno skrb in humanost, ki teži za tem, da mlademu človeku zaradi mladostne lahkomišelnosti, težavnih življenjskih pogojev, zaradi katerih ne more redno v šoli napredovati, zaradi počasnejše duševne ali telesne rasti itd. ne zapremo vrat do nadaljnjega napredovanja v široko življenje in življenjsko dejavnost.

Vladimir Cvetko v reviji »Otrok in družina«, II-1960

Kulturni dom v Zavrču

Leto 1959 pomeni za Zavrč leto gradbene aktivnosti v največji meri po zaslugi Kmetijskega gospodarstva Zavrč, ki je zgradilo novo kmetijsko sušilnico in bilo pobudnika za zgraditev kulturnega doma s prostorno kino dvorano. KG Zavrč ima tudi največ materialnih zaslug, da je zgradba danes že tako daleč.

Tako se obetajo tudi temu delu Haloz lepši nedeljski in ostali dnevi, saj bo nov kulturni dom se dež kulturne dejavnosti. V njem bodo seje in sestanki, razna predavanja, kino predstave in gledališka gostovanja. Če bo šlo po sreči in če bo kaj denarne pomoči še od drugod, bo dvorana še letos gotova in opremljena.

Marec 1960 kulturno živahen

V nedeljo dopoldne, 28. februarja t. l., smo bili presenečeni v gledališču nad mladinsko igrano »Pehta«, ki so jo pripravili sami mladinci. Dvorana je bila nabito polna gledalcev. Igrali so dijaki in vajenci. Vloge so bile dobro razdeljene. Zelo skrbno so podajali. Seveda se še nekaterim vidi, da so bili prvič na odru, vendar ne bodimo malenkostni.

Igro bodo ponovili v nedeljo, 6. marca t. l., ob 10. uri dopoldne za mladino in popoldne ob 16. uri za odrasle. Že po prvi predstavi naj zaupamo vsem igralcem iskreno željo gledalcev, naj bi se naprej tako z veseljem delali in se pridno učili, pa bo odstranjena vrzel, ki je nastala ob starejših igralcih. Prav, če jih bo nadomestila mladina.

V ponedeljek, 7. marca t. l., bodo začeli v gledališču v Ptuj z rednim gostovanjem popularni pevci zabavnih melodij. S temi nastopi bo zopet izpolnjena ena izmed kulturnih želja Ptujčanov. Ptujčani smo za las podobni ljudem vseh ostalih mest naše domovine, ko gostuje n. pr. Ivo Robić ali kdo drugi v našem kraju. Redni in pomožni sedeži v dvoranah so vedno razprodani. Takšnih koncertov je v drugih mestih več kot v Ptuj, zato ni čudno, če je na val na karte v danem primeru toliko večji. Enako bo ob petju Vukova, Novakove in drugih.

HUMOR

»Janez, že zopet siliš v gostilno! Prihodnjo sredo morava položiti delež za potrošniški kredit!«

»Kar potrpi, dotlej se bom že vrnil!«

študentska kronika

Ptujski akademski klub se je, kakor vsi ostali akademski klubi, preimenoval v Klub ptujskih študentov. Do tega preimenovanja je prišlo na zahtevo Univerzitetnega odbora Zveze študentov Jugoslavije, ki je ohranil naslov »akademski« samo za akademije, za združenja in klube ostalih fakultet pa je uvedel naziv »študentski«. Tudi ptujski študentje so se morali odreči prejšnjemu naslovu in so svoj klub preimenovali v Klub ptujskih študentov.

Študentski ples, ki ga je organiziral Klub ptujskih študentov, je zadovoljil številne in stalne obiskovalce te elitne prireditve, kakor tudi prireditelje — študente same. Glavnemu cilju prireditve, zagotoviti nekaj denarnih sredstev, je bilo zadoščeno, saj se je prej popolnoma suha študentska blagajna deloma napolnila. Prvotno namero, da bodo šli vsi najdejavnejši študentje brezplačno na Pohorje, so zaradi pomanjkanja snega spremenili in bodo raje v mesecu marcu obiskali Krvavec. Tega brezplačnega izleta se bodo lahko udeležili tudi ostali študentje, ki pa bodo morali poravnati vse stroške sami.

Za lepo uspeš »Študentski ples« pa se morajo študentje zahvaliti vsem tistim, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji, predvsem pa številnim ptujskim podjetjem, ki so uvidno priskočila na pomoč in nudila študentom vse zaželeno.

Klub ptujskih študentov je organiziral informativni sestanek o študiju na univerzi in nanj povabil zadnja dva letnika ptujske gimnazije. Že v prejšnjih letih se je pokazalo, da so takšni sestanki koristni in da marsikomu pripomorejo do tega, da se lažje odloči za študij na univerzi. Študentje so govorili o reformi študija na univerzi, o načinu študija, o težavnih izbiri poklica in o pomanjkanju stanovanj v Ljubljani. Predstavniki posameznih fakultet so nato pripovedovali o delu in programu svojih fakultet in se znanjali dijake z vsemi lepimi in senčnimi stranmi bodočega študija.

Tudi ptujski študentje-košarkarji ne mirujejo, temveč redno trenirajo in izpopolnjujejo svoje znanje. Težava je le v tem, da nimajo telovadnice in se morajo vedno znova boriti za prostore. Študentje se vedno znova sprašujejo, zakaj imamo v Ptuj tako lep in velik športni objekt in športni društvi »Drava« in TVD »Partizan«! Mislimo, da zato, da bi ti dve društvi organizirali prav vse športne panoge in da bi bili v svojem delovanju manj enostranski.

Košarkarski aktiv Kluba ptujskih študentov je kolektivno obiskal nekaj kvalitetnih košarkarskih tekem v Ljubljani in tako še obogatil program svojega dela.

Čez nekaj dni se prične na univerzi letni semester tega šolskega leta. Vsem ptujskim študentom želimo mnogo uspehov ter plodnega dela pri študiju in pri delu v svojem klubu!

Literarni list »Nagelj« izhaja v Ptuj

Tudi literarni in likovni krožek Osnovne šole Franca Osojnika v Ptuj je začel izdajati literarni list »Nagelj«, ki ga tiska Ptujška tiskarna na 24 straneh formata 24 × 17 cm.

Prva številka je izšla letos ob Prešernovem dnevu. V njej so objavljene pesmice, črtice in drugi sestavki ter risbe 36 učencev te šole. Nastanek lista je podprlo nekaj ptujskih kolektivov.

Tako je tudi literarni in likovni krožek osnovne šole Franca Osojnika ustvaril možnost in priliko svojim članom in drugim literarnim talentom, da bodo lahko objavljali svoja začetna dela in da jih bo spoznala javnost z območja tudi te šole, ki se veseli uspeha in napredka naših najmlajših.

P-r

Tovarna perila in konfekcije „DELTA“ PTUJ

DELAVCI, DELAVKE!

Pri delu se boste najudobneje počutili v delovnih in zaščitnih oblekah v različnih barvah in izvedbah, ki so izdelane v naši tovarni!

* Naša trgovina za malo prodajo v zgradbi tovarne, PTUJ, Srbski trg šte. 6-8.

Markovčani in okupator

(Nadaljevanje)

O Lojzetu Štrafeli pripoveduje Kostančeva tetka: »Avgusta so mi priporniki na Borlu pripovedovali, da se bomo uprli, da fantje že odhajajo v gore. Ko smo nekoč stali v gruči s svojci in so bila naša srca polna črnega obupa, je stopil k naši gruči Lojzek Štrafela. Se sedaj ga vidim pred seboj. V ustih sta mu manjkala dva zoba, ki so mu jih izbili gestapovci. Po obrazu in rokah je imel črne podpldbe od udarcev, vendar je rekel: »Proč solze in kvišku glave, naj naši krvniki ne uživajo ob našem trpljenju, ampak naj vidijo samo naš pogum in odpor.« Lojzetove besede so me odslej spremljale povsod.

Dne 23. septembra 1941 je bil Lojze ustreljen z 9 tovariši na dvorišču mariborskih zaporov. Tovariši, ki so bili z njim v zaporu in so ostali živi, pripovedujejo, da je šel v smrt z nezavezanimi očmi. Preden pa so krvniki uničili njegovo mlado življenje, je zaklical: »Ubijte nas, toda ne pozabite, da bo iz naše krvi zrasla nova, svobodna Jugoslavija!«

Ime Lojzeta Štrafela je vklepano med imeni 800 talcev na spominski plošči v Mariboru.

Okupatorjeva žrtev na Velikem vrhu pri Borlu

Mali kmet Janez Primožič iz Markovca je dočkal okupacijo, ko je bil star 34 let. Pri »Sokolu« v Markovcih je bil blagajnik. Na člane telovadnega društva »Sokole« so Nemci zelo pazili, saj jim niso zaupali, da bi se mirno vživel v okupatorjevo fašistično oblast. Tako so skoro vse »Sokole« spravili »na varno«, to je, v zapore. Primožiča so 20. julija 1941 iskali na njegovem domu, a ga niso našli. Pozneje so prišli še trikrat ponj, a so ga zaman iskali. Hišo so vso premetali, on pa se je skrival na koruzni njivi. Od tam je odšel na domači skedenj, kjer se je skrival sedem mesecev in pol. Za njegovo skrivališče ni vedel nihče drugi, razen njegove žene in vsakinej, ki sta mu nosili hrano. Primožič se na ljudsko razpoloženje.

LITERARNI LIST „Najdihojca iz Hajdine“

Literarni krožek Osnovne šole v Hajdini pri Ptuj je začel že lansko jesen z izdajanjem šolskega lista »NAJDIHOJCA IZ HAJDINE«, s prispevki učencev in mladincev te šole.

Skrb zanj je prevzel uredniški odbor, za tiskanje pa so se spoprazumeli s Ptujsko tiskarno. Druga številka lista je izšla ob Prešernovem dnevu, prva pa lani ob Dnevnu republike. Naslovno stran lista je ilustriral Alojz Kokol, učenec 8. razreda. List ima 24 strani formata 24 × 17 cm in je tiskan

na knjižnem papirju. Finančno sta list ob ustanovitvi podprla Kmetijska zadruga Hajdina in Trgovsko podjetje »Izbira« Ptuj.

Uprava šole v Hajdini, učiteljski odbor kažejo za svoj literarni list izredno zanimanje, skrb in veselje, in so prepričani, da bo prihodnja številka, ki bo izšla ob 1. maju predstavila javnosti z območja te šole nove literarne in likovne talente, lepo število pa so jih spoznali že iz prvih dveh števil.

Uredniški odbor

Marljive čebele

Da nabere en kilogram medu, mora čebela narediti 120.000 do 150.000 poletov in obiskati okrog pet milijonov cvetov. Iz tega se vidi, da je delo čebele zelo naporno in da se med ne nabira tako hitro, čeprav čebela opravi to z veliko hitrostjo. Čebela leti s hitrostjo 65 kilometrov na uro in če bi imela dovolj hrane, bi lahko v 25 dneh obletela zemeljsko oblo.

Za vsakogar nekaj zanimivega

Električni avtomobil - tokrat res

Električni avtomobili niso nova stvar. V prvih letih avtomobilizma je bilo v prometu precejšnje število vozov z električnimi motorji. Ti vozovi niso bili kdo ve kako ekonomični in kmalu jih je eksplozivni bencinski motor potisnil v ozadje. Do nedavnega so se z električnimi avtomobili vozili samo otroci v zabavnih parkih. Toda dva ameriška inženirja sta konstruirala pred nedavnim model avtomobila na električni pogon, ki je povsem ekonomičen. Kaže, da bodo te avtomobile v kratkem izdelovali v velikem številu. O prednostih električnega pogona nam pričajo trolejbusi, ki so mnogo bolj ekonomični od avtobusov z bencinskim motorjem, žal pa je njihovo gibanje omejeno zaradi električne mreže, ki jih napaja z električno energijo.

Pogonski del električnega avtomobila je v zadnjem delu. Zad-

nja os z diferencialom je popolnoma ista kot pri navadnih avtomobilih. Iz nje vodi navzgor kratka vertikalna os do pogonske škatle z zobniki, ki je nad osjo. Na obeh straneh te škatle sta dva elektromotorja z močjo dve in pol konjskih sil. S skupno močjo petih konjskih sil lahko razvije električni avtomobil brzino 100 km na uro, ker je pogon vozila z električnim motorjem štirikrat učinkovitejši od pogona z bencinskim motorjem. To zlasti glede na to, ker ima električni avtomobil v primerjavi s kompliciranim bencinskim motorjem očitne prednosti.

Poleg enostavne konstrukcije je električni pogon avtomobila malone brezšumen. Na električnem avtomobilu, ki sta ga omenjena ameriška inženirja imenovala »Volta«, služijo za zavoro običajne hidravlične zavoro, medtem ko pred-

videvajo za serijske tipe električne zavoro. ki so mnogo zanesljivejši in učinkovitejši od hidravličnih. Same motorje bo pogonjala vrsta baterij, ki so razmeroma lahke, polnijo pa se s pomočjo vgrajenega transformatorja z enostavnim priključkom v mestno električno mrežo. To je seveda le nekaj značilnosti električnega avtomobila, ki sta ga konstruirala omenjena ameriška inženirja.

Konstruktorja pa tudi predvidevata, da bo mogoče z nadaljnjim izpopolnjevanjem baterij zagotoviti 300-kilometrski radius električnemu avtomobilu z enkratnim polnjenjem baterij, in to za ceno 250 dolarjev. Prav tako predvidevajo namesto sedanjih bencinskih postaj akumulatorske postaje, kjer bo mogoče v kratkem času zamenjati izpraznjene baterije z novimi. Vse ostalo bo pokazal — čas

Zadnji dnevi slovenskega rudnika železa

Največji slovenski rudnik železa se zelo razlikuje od drugih, predvsem zato, ker leži pod morjem in tudi zato, ker so ga izkoriščali zelo kratek čas.

Pravzaprav je to trup italijanske prekoceanske ladje REX, ki je imela 50 tisoč ton in so jo zavezniški lovci potopili blizu slovenske obale med Koprom in Izolo. Več kot deset let že reže trup potopljene ladje, ki predstavlja veliko nevarnost za plovbo. Velike kose železa in jekla spravljajo na obalo, od koder jih potem prepeljejo na Jesenice. V železarni pretopijo staro železo v nove izdelke.

Ta nenavadni rudnik, ki je dal slovenskim metalurškim podjetjem preko tisoč vagonov železa in jekla, bo kmalu prenehal obratovati, kajti iz morskega dna pobirajo zadnje ostanke nekdanjega prekoceanskega velikana.

100.000 let star mamut

V dolini reke Manzanares, deset kilometrov od Madrida, so te dni pri kopanju temeljev za hišo odkrili zelo dobro ohranjeno lobanjo evropskega mamuta. Po mnenju direktorja madridskega arheološkega inštituta je to najpomembnejša najdba te vrste v zadnjih petdesetih letih.

Ta orjaški mamut, visok nad štiri metre je živel pred 80 do 100 tisoč leti v tedanjih pragozdovih skupaj z jamskim medvedom, orjaškim jelenom in drugimi svojimi živalskimi sodobniki. Iz tega se da sklepati, da je tako imenovani cromagnonski človek iz oklov teh mamutov, ki so bili včasih dolgi tudi deset metrov, rezljal svoje prvo orodje in okraske.

Truplo tega madridskega mamuta je po mnenju strokovnjakov bržkone kmalu po poginu prečrtil pesek, spričo česar je okostje zelo dobro ohranjeno. Mimo oklov so v lobanji zelo dobro ohranjeni tudi orjaški gornji zobje.

Strokovnjaki so že začeli konservirati dragoceno najdbo. Postopek je takšen: dele lobanje najprej očistijo s plastično snovjo, zatem pa jih pazljivo spravijo iz jame. Pazljivo delajo še zlasti zato, ker so doslej le redkokdaj našli cele, dobro ohranjene lobanje; v večini primerov so našli samo dele ali bolj ali manj poškodovane okle.

LANSKO LETO 1500 RADIO-EMISIJ V ESPERANTU

Po podatkih Centra za informacijo in dokumentacijo Svetovne esperantske zveze je leta 1959 19 radijskih postaj v 11 državah redno oddajalo programe v esperantu, ena tretjina vseh oddaj odpade na brazilske postaje. Razen tega so nekatere postaje na prošnjo inozemskih esperantistov uvrstile v svoj program tudi esperantska poročila.

BLEJSKO JEZERO

Blejsko jezero - zakladnica dragocenosti

Na dnu Blejskega jezera leži mnogo fotografskih aparatov najboljših znamk, zlatih prstanov, bisernih ogrlic in še mnogo drugih dragocenih predmetov. Te dragocenosti so izgubili nepazljivi turisti, ko so se vozili z čolnom po jezeru in samo manjši del teh predmetov so po naključju našli. Večina jih za večne čase ostane na dnu jezera, ki ga blejski meščani šaljivo imenujejo »največja zakladnica dragocenosti v Jugoslaviji«.

Pred kratkim se je zbirka na dnu jezera za nekaj časa povečala z motornim kolesom. Blejsko jezero, ki je v zimskih dneh pokrito z ledeno skorjo, je postalo pravi športni park za vse

meščane in goste. Toda pešci, drsalci in motoristi, ki so se prečlo ledenega jezera podajali na blejski otok, so morali zelo paziti, da se ne bi kar naenkrat znašli v ledeni vodi. Paziti so morali na posebno označena mesta, kjer je led tenak in na odprtine, ki so jih pripravili ribiči, da bi ribe dobivale dovolj kisika.

Nek motorist pa ni bil dovolj pazljiv: brzel je proti takem nevarnem kraju, prepozno opazil svarilni napis in: motorno kolo je s svojim vozačem zdrselo proti odprtini. Motorist se je v zadnjem trenutku ujel in ostal na ledeni površini, toda motorno kolo je izginilo v vodi.

Desettisoč pohablencev

Nedavno je ves svet zvedel, da marokansko mesto Meknes, o katerem se je doslej le malo čulo... V siromahni predmestnih četrtih in po vaseh v okolščem gričevju so naenkrat obtele vse družine, odrasli in otroci. Ljudje na lepem niso mogli več premikati nog in rok, čutili so skeleče bolečine v udih in po telesu. Začelo jih je zvijati, jim krčiti mišice. Poprej zdravi in krepki ljudje so se pred očmi svojcev spreminjali v pohablence in usmiljenja vredne revčke. Na stotine jih je umrlo. Zakaj?

Maroški zdravstveni organi so vneto iskali povzročitelja te narodne nesreče. Narodna nesreča je dogodek v pravem pomenu besede, saj je bolezen prizadela okoli 10.000 ljudi. To pa za maroško ljudstvo, ki šteje malo nad deset milijonov ljudi, pomeni hud udarec.

Preiskave so ugotovile, da je množica obolela za paralizo. Kmalu so našli tudi povzročitelja. Bilo je to »jedilno« olje, ki so ga revni ljudje zaradi najnižje cene najpogostje kupovali in uporabljali. V tem olju so poleg običajnega olivnega olja, ki ga Maročani (muslimani) uporabljajo kot edino maščobo, našli velike količine strojnega olja s škodljivimi primesmi (trichloresylin fosfat), ki so prizadele živčevje in povzročile paralizo. Zdaj so v zadevo posegli

preiskovalni organi in zasledili tolopo zločincev — navidezno popolnoma normalnih in celo dobročinskih trgovcev in trgovčev. Ti ljudje so v pohlepu, v želji po čim hitrejši obogatitvi, v bližnji ameriški bazi za bagatelno ceno kupovali letalsko strojno olje in ga mešali med olivnega. Da bi si z razliko v ceni med enim in drugim oljem nagrabili dobičkov, so povzročili neodustljiv zločin. Velicina pohablencev vse življenje ne bo več ozdravila. Do konca bodo ostali pohabljeni, nezmožni, da bi se sami preživljali.

Maroški kralj je določil smrtno kazen za vse, ki so vede preprodajali to olje za prehrano... Toda kaj to pomena ubogim ljudem? So žrtve pohlepa, brezobzirnega koristoljublja in ne navsezadnje — sistema, ki trpi tako pokvarjeno »privatno iniciativo«.

Nevoščljivost razveže prav toliko jezikov, kolikor jih obdovajanje zaledeni.

Otroštvo se nikoli ne postara. Moderno vprašanje: avto ali otrok? — Zabava ali sreča?

Mladi so srečnejši od odraslih, ker se še veselijo, da bodo nekoč odrasli.

Kolonizacija Meseca

Človekov polet na Mesec, ki je oddaljen 230.000 milj od Zemlje, bo iz tehnične stališča mogoče v 1970. letu. Znanstveniki že govorijo o »kolonizaciji« Meseca, vendar menijo, da bodo prve baze, ki bi bile postavljene po prvih raziskovanjih čez 10 let, zelo siromašne in bodo morali biti ljudje glede prehranjevanja odvisni od Zemlje. Napredna kolonija, pravijo znanstveniki, bi bila lahko zgrajena čez 40 let in bi omogočila človeku zrak, vodo in hrano.

Direktor oddelka za satelite in vesoljna vozila družbe »General Electric« Robert Haviland je izjavil, da bi moral človek živeti v hermetično zaprtim prostoru z rezervnim zrakom, ker na Mesecu atmosfera skoraj ni. Ta oklep bi moral biti dvojen, da bi nudil zaščito pred meteorji, prav tako pa bi moral biti človek varen pred sončnimi žarki. V tem zračnem oklopu v obliki velike kupole bi imel človek svoje prostore za prehranjevanje in za ponovno pretvarjanje ogljikovega dioksida, ki ga izdihava, v kisik. Tu bi moral biti prav tako generator, ki bi proizvajal električno energijo iz nuklearne energije in sončne svetlobe za potrebe kolonije, in oprema za predelavo rude iz rudnika pod površino. Prav tako bi bile potrebne razne naprave za vzlet vesmirskih ladij.

Haviland meni, da bi morale biti vesmirske postaje v višini 600 in 20.000 milj. Nekatere med tema višinama se nahajata pas žarčenja, ki je lahko zelo nevaren za potovanje skozi vesolje.

Novi koraki v vesirje

Predstavniki ameriške agencije za vesirje in aeronavtika so sporočili, da bodo ZDA v letošnjem letu izstrelile 19 umetnih sateli-

tov in kozmičnih raket. Najprej bodo poslali dva satelite na pot okoli Zemlje. Prvi bo zbral podatke o radioaktivnem pasu, ki obkroža naš planet, drugi pa bo »proučeval« prilike v jonosferi in kozmično sevanje.

Približno sredi leta bodo skušali izstreliti 4 kilograme težak satelit na pot okoli Venere. Če bo poskus uspel, bo Venera dobila prvega umetnega spremljevalca. Nekako ob istem času bodo izstrelili 122 kilogramov težak satelit na pot okoli Zemlje. Zbral bo bi meteorološke podatke.

Proti koncu leta bodo izstrelili dva satelite na pot okoli Meseca, tako da bi postala njegova traba. Ker nekateri znanstveniki trdijo, da ni mogoče izstreliti nobenega projektila tako, da bi začel krožiti okoli Meseca, pričakujejo ta poskus s še večjim zanimanjem.

Letos bo poletelo v vesolje tudi šest štiristopnih raket. Razen tega bodo morda izstrelili še 10 projektilov »Redstone« in »Atlas«, ki naj bi pripomogli pospešiti priprave za izstrelitev raket s človeško posadko.

Kot vse kaže, bodo napravljeni novi koraki v spoznavanju vesolja. Upajmo, da v pogojih boljšega razumevanja med največjimi silama na tem področju. Tako bodo uspehi verjetno mnogo večji in za človeštvo tudi koristnejši.

Z atomi do novih vrst pšenice

V poljedelskem zovodu v Zemun Polju postavljajo naprave za raziskovanje in ustvarjanje novih sort kmetijskih rastlin, pri katerem bodo uporabljali izotope. To so prvine, ki izžarevajo atomsko energijo. Pod vplivom atomskih žarkov, ki obsevajo seme, nastajajo v rastlini spremembe, ki pa se pokažejo šele pozneje, ko se razvije posevek ali ko spreminjena rastlina že rodi. Napra-

viti je treba nešteto poskusov in le redki so uspešni.

Z uporabo izotopov v kmetijstvu so si pridobili največ izkusenj v Ameriki in v Sovjetski zvezi. V Zemun Polju delajo strokovnjaki, ki so se izurili v tujini in so že dosegli nekaj uspehov, ki dajejo upanje, da bodo v prihodnjih letih začeli razmnoževati nove sorte pšenice ter jih preskušati na večjih poljih.

V omenjenem zavodu si med drugim prizadevajo, da bi pridobili najprimernejše sorte hibridne koruze, tako za pridelovanje zrnja, kot za zeleno krmo. Prav tako hočejo pridobiti sorto, ki bi vsebovala v zrnu več olja, zlasti pa bi bila zaželeno sorta, ki bi razvijala po več storžev kakor sedanje sorte.

Dve izjavi

Ob eksploziji francoske atomske bombe v Sahari, se je pojavilo v svetovnem tisku mnogo komentarjev. Velika večina komentarjev je obsojala francosko početje. »New York Post« je objavil uvodnik »Velika prevara«, v katerem je med drugim zapisano: »Postopek norosti in žlosti za sodobnega človeka, imenujejo de Gaulle in mnogi njegovi sorojaki, — najlepši čas za Francijo. Ta postopek je eksplozija atomske bombe v Sahari.«

Predstavnik za tisk zahodnonemške vlade von Eckart pa je svetovnemu javnemu mnenju naključno dejal: »Dejal sem že in rad ponovim: Zvezna vlada meni, da ima Francija, kot vse ostale države, pravico izdelati lastno atomsko orožje.«

Nekateri komentarji so ob rancoskem poizkusu napisali: »Pojavila se je četrta atomska sila. Peta pa bo Nemčija.«

Šele ob tej izjavi nam postane izjava von Eckarta razumljiva.

(Po knjigi »Svet humorja in satire«.)

Veliko ogledalo tete Luize

Alfred Hedenstjerna, švedski humorist in novinar, je pisal pod psevdonimom Sigurd. Prva njegova zbirka Kaleidoskop ga je prikupila občinstvu, nakar je izdal še vrsto podobnih humorističnih zbirk.

Strömboma sta živela srečno in zadovoljno, se pravi, ne tako srečno in zadovoljno, kakor v času zaroke. Kajti ona je izvohalala, da pokadi on za sto in petdeset kron cigaret na leto, on pa je izvohal, da ima ona neko teto, ki potrebuje vsak mesec deset kron podpore.

Toda nikoli ni prevzela želja, da bi ga zadavila, ko je spal ali smrčal: še dolgo potem, ko je ona že vstala. On pa ni nikoli čutil v sebi notranjega klica, da bi ji dal kovaške klešče za družbo, kadar je odšla z doma, omenivša, da so zavese spet popolnoma zakažene. In tako, mislim, lahko rečemo, da je ta zakon v naših hudih časih zares zelo srečen.

Njuni dohodki so zadostovali za preprosto življenje in za salonsko pohištvo, podčrtno s genom. Skratka, bila sta skromna in sta se večkrat na dan do siteda navedla, vendar nista imela tako dobrih jedi, da bi bila še posreda in le lopatja vase, kadar sta jima bila trebuha že nabita kakor boben pri veliki paradi.

In sta imela dva otroka, ki nista bila kratko in malo nič bolj umazana kakor drugi otroci njihovih let. Če pa je kdo prišel na obisk, ga je papa vedno sprejel pri vratih salona, mama pa je

vzela v roko enega in drugega otroka. In potem nisi slišal petnajst minut nič drugega kakor pljuskanje vode in šklepetanje, kakor če nimaš škarij in moraš odgrizniti nit, ko si prišil krežlec, nato nekaj rahlih pleskov na čvrsta lica in grožene vzklile kakor: »Oh, mama, kako si hudobna!« In potem sta prišla oba Strömbomčka ven in sta imela mokro počesane lase in sta dehtela daleč naokoli po cenenem milu.

Ampak ljubi bog ni hotel, da bi bila takšna sreča stanovitna, zato je poslal teto Luizo v goste.

Teta Luiza je bila postarna, tršata, odporna ženska pri svojih sedemdesetih letih; poslednje upanje, da bo zapustila ta svet, se je lahko oprlalo samo na to, da bo sta njena brada in njen nos, ki sta se leto za leto bolj zbiževala, skupaj zrasla, tako da ne bo mogla več dihati; ampak za pol palca sta bila še narazen.

Teta je sedem tednov sladija Strömbomovi družini življenje in preden je odpotovala, je sklenila, da jih bo lepo obdarovala. Sedmi teden je bila velika dražba pri nekem grofu in tu so prodali elegantno, veliko ogledalo, ki je nekdo stalo 450 kron, za 47 kron in 60 örov, kupila ga je teta Luiza in ga poslala Strömbomovim na dom. Naslednji dan je odpoštovala.

Doslej je imela Strömbomova družina samo eno služkinjo in je gospa sama pazila na oba otroke,

se pravi, pustila ju je rasti precej samostojno in je posegla vmes samo, če je kateri od obeh pogotni pre-čel bučic, ali zvalil nase težje pohištvo, ali pa sta dobila preveč škarij ali vilic v oči, ali pa sta se na preprogi v salonu urila s papanovo veliko steklenico črnila v vodnih umetnijah.

A ta dan, ko je prišlo veliko ogledalo tete Luize v hišo, je mama zagledala malega Karla Strömboma pred ogledalom, kjer se je meril ob gorjaci, nakar ga je ljubno vzela v roke, mu rekla, da je njen ljubi, sladki razposajenček, potem pa Strömbomu razodela, da bo treba najeti pestunjo. Ta je poceni, vsekakor cenejša, kakor če bi pustila, da bi fantek razbil veliko ogledalo tete Luize.

Pestunja je prišla v hišo, toda po nekaj dneh je gospo Strömbomovo strahovito zabolela glava, krčevito si je odpekla, steznik in vpija po Hoffmanovih kapljicah, se vrgla na ležalnici v spalnici vznemirila in zaigrala mučnico.

Po dolgotrajnem ljubeznivem spraševanju, kaj ji vendar je, je Strömbom naposled zvedel, da je tega kriva stara pobledela preproga v salonu, ki je le preveč navzkriž z elegantnim ogledalom tete Luize. Takšno ogledalo lahko odsvita le nežne črte kakšne bruseljske preproge, ki bi pokrila vso sobo.

Strömbom je vzdihnil, dvignil dve sto petinsedemdeset kron na hranilni knjižici obseh otrok in

kmalu se je v ogledalu tete Luize zrcalila na pol prista bruseljska preproga, iz vrste tistih ponaredkov, ki jim pravimo »prima — ve-lours«.

»Nebeško sladka moja,« je drugi dan rekla gospodična Čespljeva gospe Strömbomovi, »kako ep je zdaj vaš salonček, naravnost eleganten! Ampak kako lep bi šele bil s kakšnim novim modernim lestencem, veš, s takšnim, ki bi se lesketal s svojimi odbleski in prizmami v temle lepem ogledalu.« Po osmih dneh je visel tak lesteneč, ki so ga kupili na up, s stropa Strömbomovega salona.

Strömbom je imel čut za lepoto. Več let je študiral in je opravil izpit iz estetike in kadarkoli je pogledal v svoj salon, je nabiral obrvi in vzdihoval.

»Kaj ti je? Saj vzdihuješ kakor pital vol, ki se je napha sveže detelje,« je mlo in prijazno rekla njegova žena.

»Ljuba, kaj ne vidiš, v kako kričnem nasprotju je naše staro pohištvo tu notri z lepo preprogo, lestencem in ogledalom tete Luize?«

Mama je temu takoj pritrdila. Hop, že je sedela možu na kolenih, ovila mu je dvoje debelih rdečih rok okoli vratu, ga tako stiskala, da je šumeo seno, s katerim je bil blazinjak nabit, in rekla: »Ah, ti ljubi Strömbom! Ampak čut za lepoto in okus pa imaš!«

Stara častiljiva zofa je bila še iz gospejine rodovine. Na nji je Natalija Strömbom, rojena Bomström, kot 16-letna devica pri branju sanjarija. Na nji je sedel njen oče poslednjo nedeljo svojega življenja in pil pivu. Na nji je po-

zneje sedeča gospodična Natalija, ko jo je referend Strömbom poprosil, naj privoli, da bi smel v prihodnje on skrbeti zanjo; in na nji sta Strömbom in ona vnovič sedela, ko sta nekdo v mraku razodela papanu, da je Strömbomovi rodovini potomstvo zagotovljeno. Tale zofa je po pravici lahko zahvalovala spoštovanju in ljubezen; ko pa je zdaj slišala, da jo gosposda prezira takisto kakor njene bratrančne stole, so se ji od žalosti zlomile noge, od srda pa hrbet in sta se gospod in gospa Strömbom znašla na tleh, kolikor sta bila dolga in široka.

Našli so nekega petičnika, napisali menico, kupili pohištvo iz orehovine in omejili jedilnik tako, da je smel Strömbom do nadaljnjega hoditi v gostino, da bi njegova prebava zaradi pomanjkljivega obratovanja popolnoma ne zastala. Zato pa je bilo velikemu ogledalu tete Luize v zadoščenju, da je odsvitalo okolico, ki je je bilo vredno.

Naj še pripovedujem, kako so pisali nove menice in kako so tudi ostale sobe tako opremili, da se je prilagalo salonu? Naj razkladam, kako so stradali in lagali in si izposajali da so lahko sprejemali goste, kajti kaj velja še tako eleganten dom, če zanj nihče ne ve?

Ne, gotovo bo zadostovalo, če omenim, da je mamica videla na svoj rojstni dan, kako je sta Strömbom v jedilnici za oglom jedine omare in poljubljaj prekležupanovo guvernanta. Tega ni mogla videti naravnost, pač pa ne srečnika nista upoštevala, da ju lahko vidi v lepem ogledalu tete

Luize. In potem so bili vsi, prav vsi prepričani, da so Strömbomovi obogateli.

Davčna komisija je Strömbomom dvojno navila davke.

Duhovnik ga je prišel prositi, naj vpiše 25 kron za graditev polspodinskih šol, namenjenih polodraslim hčeram ljudožrcem. Kuharica je zaradi prepogostih obiskov zahtevala, da ji zvišajo plačo.

Stari stric Janez, ki ni imel otrok, je pisal: »Ker sem z zadovoljstvom opazil, da si se preinil do izredno donosnega položaja, tako da je tvoj dom med najodličnejšimi v mestu, sem včeraj spremenil svojo oporoko v prid skladu za nagrade vestnim gospodinjiskim pomočnicam.«

Naposled je Strömbom sijajno bankrotiral. Vso gosposčino so zdražbali in je neki mlad, novoporočen pastor tega mesta kupil veliko ogledalo tete Luize za petinsedemdeset kron.

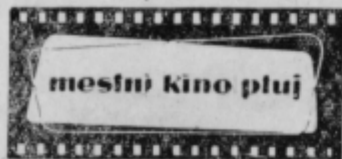
Strömbom je stopil k njemu in mu rekel: »Gospod pastor, pazite, tole ogledalo vam ne bo prineslo sreče v hišo.«

Toda gospod pastor je zasakal oči, si pogledal lase s čela, vzdihnil, zaprl oči, sklenil roke in rekel: »Kogar ima bog rad, temu gre vse po sreči.«

Pri teti Luizi se je ob kavi razvil strašanski klepet, ki je pripeljal pismo z novico o Strömbomovem polomu. Teta Luiza je tesnila z rokami in vresčala: »Da, tu vidimo, kako je, če ljudje ne znajo gospodariti. Sorodniki so jim tako pomagali! Jaz sama sem jim podarila veliko izredno lepo ogledalo.«

PTUJSKI TEDNIK

* Film * Film * Film * Film * Film * Film * Film * Film * Film * Film *

predvaja od 4. do 6. marca ameriški barvni film »Dejvi kroketa« in od 8. do 10. marca italijanski film »Lepe, toda siromašne«.

Davy Crockett

Dogodivščine v karieri Davyja Crocketta, velikega lovca iz Tennesseja in indijanskega skavta, sedaj legendarnega ameriškega junaka. Ta je sklenil mir z Rdečo palico, indijanskim poglavarjem, potem ko ga je premagal v dvoboju. Ustvaril je red v novem naselju, bil izvoljen za poslanca in postal pozneje član Kongresa. Žrtvoval je svojo bogato politično kariero, ko je nasprotoval Jacksonu, ki je hotel odvzeti Indijancem pravice do njihove zemlje.

Končno se je boril na strani Tekasasa proti Meksikancem. Slednji ga vidimo v boju proti velikemu številu vojakov, golerokega, v času zadnjega napada.

Lepe, toda siromašne

Naša znanca iz filma »Lepi, toda siromašni«, imata tudi v tem filmu prvo besedo, vendar tokrat pod »dirigentsko palico« svojih sester. Romul ljubi Anomarijo, sestro Salvatorija, Salvatore pa

njegovo sestro Mariso. Nasprotno od njiju, ki sta brezskrbna in vesela, sta sestra mnogo resnejši in mislita na bodočnost. Od njiju zahtevata, da začeta nekaj delati, če mislita na žnitev. Romul in Salvatore uvidita, da imata sestrini prav, vendar nenavajena na delo, ne vesta, kako bi začela.

Na nekem izletu je bilo njihovo prijateljstvo postavljeno pred preizkušnjo. Za to je bila kriva njuna stara znanka Giovanna, v katero sta bila oba nekoliko zaljubljenca. Giovanna ob zavesti, da obema ugaja, povzroči ljubosumnost pri človeku, ki ga ljubi. Najprej flirta s Salvatoreom, potem še z Romulom. Njune sestre pri tem zelo trpijo.

Ob koncu filma, ki je poln duhovitih preobratov, Giovanna

končno prepriča svojega fanta, da je ona tista, ki jo on potrebuje. Romul in Salvatore pa kapitulirata pred vztrajnostjo sestrice.

KINO KIDRIČEVO

predvaja 5. in 6. marca ameriški barvni film »Osvajalec« ter 9. in 10. marca ameriški film »Grand hotels«.

KINO MAJŠPERK

predvaja 6. marca jugoslovanski film »Kala«.

KINO MURETINCI

predvaja 6. marca jugoslovanski film »Vrnili se boste«.

KINO »VEDROTE« MIKLAVŽ

predvaja 6. marca sovjetski barvni film »Don Kihot«.

PRI ORMOŽU

predvaja 6. marca sovjetski barvni film »Don Kihot«.

RTV Ljubljana

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO,
DNE 6. MARCA 1960.

6.00—6.30 Jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 6.30 Vedri zvoki. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Filip Bernard: Dva venčka narodnih. 8.00 Mladinska radijska igra — Milan Bašković: Čudovito potovanje. 8.45 Benjamin Britten: Glasbena mašinka. 9.00 Matineja za zabavo. 10.00 Se pomnite, tovariši... Tončka Kuvavica: Po trnovi poti. 10.30 Nekaj narodnih in domačih. 10.45 Pisana paleta. 11.20 Camille Saint Saens: Introdukcija in Rondo capriccioso.

11.30 Zvone Kršinič: Zapiski o delovnem mestu (reportaža). 12.00 Naši poslušalci testirajo in pozdravljajo — 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Za našo vas. 13.45 Pol ure z zabavnim orkestrom Raphaela. 14.15 Naši poslušalci testirajo in pozdravljajo — 14.15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 14.15.15 Reklame. 15.30 Nekaj zborov in samospevov Risa Savina. 15.45 Pihalni orkester LM, p. v. Rudolfa Starča. 16.00 Humoreska tega tedna — Donald Martin: Človek s problemom. 16.20 Spektrum zabavnih zvokov. 16.30 Šestdeset minut športa in glasbe. 17.30 Radijska igra — Johannes Hendrich: Lella in nameni gospe Pozzi (giovinita). Režija: Maša Ljavčeva. 18.30 Glasbeni koncert za godala. 18.40 Polke in valčki za poslušalce. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila. 20.05 Izberite melodijo tedna! (Zabavnoglasbena oddaja z nagrado). 21.00 Sklice iz življenja R. Wagnerja — IV. oddaja. Nibelunzi I. del. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Zaplešite z nami! 23.00 Poročila in pregled tiska. 23.10 Popevke se vrstijo. 23.45 Uroš Prevoršek: Pleta — kantata za solo, zbor in orkester. (Izvajajo: Boža Glavak, Miro Brajnik, Ljubljanski komorni zbor in orkester RTV Ljubljana, dirigira avtor). 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

Terenska služba zdravnikov

Dežurstvo splošnih zdravnikov se vrši od 14. do 7. ure po sledečem razporedu:

- III. dr. Nada Pavličev,
- III. dr. Slobodan Zakula,
- III. dr. Slobodan Zakula,
- III. dr. Ladislav Pirc,
- III. dr. Emil Blagovič,
- III. dr. Franc Rakuš,
- III. dr. Ladislav Pirc.

Pomožni dežurni zdravniki vršijo dežurno službo po potrebi, in sicer od 16. do 20. ure po sledečem razporedu:

- III. dr. Franc Rakuš,
- III. dr. Milan Carli,
- III. dr. Milan Carli,
- III. dr. Emil Blagovič,
- III. dr. Ladislav Pirc,
- III. dr. Nada Pavličev,
- III. dr. Emil Blagovič.

Pomožna ambulanta v Juršinih posljuje vsako sredo in vsako soboto od 14. ure dalje.

Pomožna ambulanta Podlehnik posljuje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. ure dalje.

Dežurstvo otroških zdravnikov traja od 14. do 19. ure po sledečem razporedu:

- III. dr. Aleksander Poznik,
- III. dr. Ljuban Cenčič,
- III. dr. Ljuban Cenčič,
- III. dr. Ljuba Neudauer,
- III. dr. Ljuban Cenčič,
- III. dr. Ljuban Cenčič,
- III. dr. Aleksander Poznik.

Otroške posvetovalnice: 4. t. m. v Ptujju od 14. ure dalje, 8. t. m. v Leskovcu od 13.30 dalje, 9. t. m. v Zetalah od 14. ure dalje, 10. t. m. v Vidmu od 13.30 dalje.

Vse informacije in naročila za hišne obiske sprejema dežurni center Zdravstvenega doma Ptuj, številka telefona 70 in 80.

Hišne obiske naročate v dopoldanskih urah, pozneje naročeni hišni obiski se bodo izvršili samo v nujnih primerih.

Protituberkulozni dispanzer Zdravstvenega doma Ptuj posljuje do nadaljnjega vsak dan od 7. do 13. ure razen torka. Rentgenski pregledi pljuč se vršijo v torek popoldan od 13. do 18. ure, v soboto dopoldan od 7. do 13. ure za vse, ki se zdravijo za TBC, in v sredo dopoldan od 7. do 13. ure za vse ostale, ki želijo biti pregledani na pljučih. Specialistična internistična ambulanta dr. Andrej Lušicky posljuje vsak dan, razen srede in sobote, od 12. do 14. ure.

Uprava ZD Ptuj

NOVI KRVODAJALCI

25. februarja so darovali kri prebivalci Juršine in okolice. dogovorila glede lokacije nove torki tov. Fridi Glazer se iskreno zahvaljujemo. Ostere Genovefa, Kline Marija, Muršič Elizabeta, Golnar Marija, Junger Katarina, Žmauc Ana, Arbajter Terezija, Perger Pavlina, Podhostnik Feliks, Budja Anton, Slodnjak Anton, Murko Anton, Podhostnik Marjeta, Budja Vinko, Mihelič Franc, Cestnik Neža, Matjašič Marija, Črešnik Roza, Čeh Marija, Novak Jakob, Čuček Roza, Lajh Marija, Zorman Neža, Zorman Francka, Osterc Marija, Zelenik Elizabeta, Vesenjak Franc, Vesenjaj Neža, Plohl Ottilija, Čuš Ana, Ferencič Franc, Čeh Jakob, Mikša Janez.

Prav posebej pa se najlepše zahvaljujemo krvodajalcem iz Hajdine, ki so nam priskočili na pomoč v sili, ko smo imeli hudo nesrečo. Krvodajalci so: Kopske Lizika, Kampi Marija, Zupančič Angela, Vidovič Julčka, Vratič Franc, Zupančič Franc, Veseli Matilda, Holc Ivana, Kosec Matilda.

Splošna bolnišnica Ptuj, Rdeči križ Ptuj.

HUMOR

Sin je prišel ves zajokan v urad, kjer je bila dolga vrsta čakajočih. Še ni pogledal po vseh, pa ga nekdo vpraša: »Zakaj jokaš. Si kaj izgubil?«
»Ja, moja mmm...amo!«
»Vprašaj na milici. Mogoče jo je kdo našel in tam oddal.«

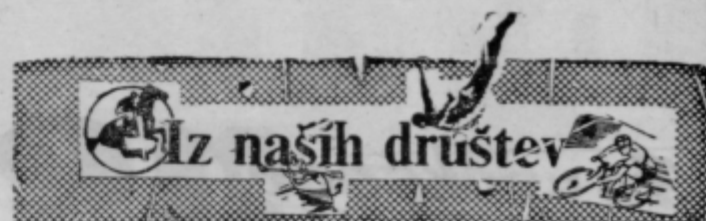
OBVESTILO

Obveščamo starše otrok, ki so rojeni 1953. leta, da bo vpis v prvi razred na osnovni šoli »Jožeta Lacka« in »Toneta Znidariča« v ponedeljek, 7. torek, 8. in sredo, 9. marca t. l., od 8. do 12. ure v pisarni osnovne šole. Starši, prinesite s seboj rojstne izkaze otrok.

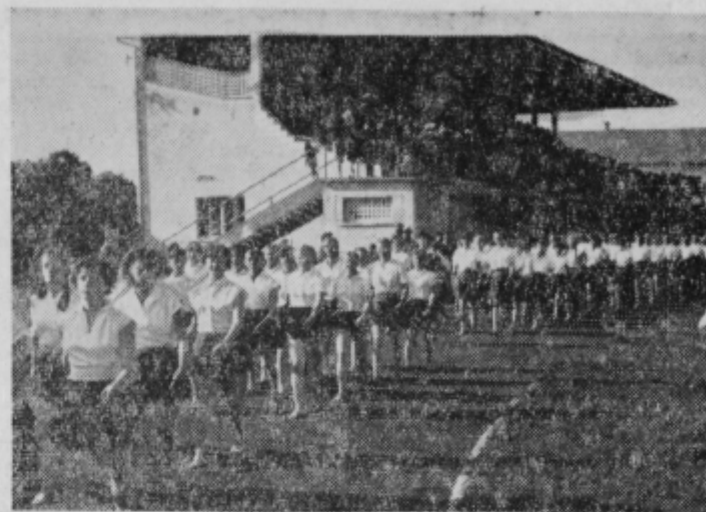
Upraviteljstvo

Žimnice, posteljne vložke, otomane, kauče in fotelje

vam strokovno in poceni obnovi tapetniška delavnica ZAVODA ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDNIH IN DRUGIH OSEB V PTUJU.

„Partizan“ Ptuj ima tudi za letos obširen program

Na športnem stadionu v Ptujju

Društvo za telesno vzgojo »Partizan« Ptuj, ki šteje 352 telovadcev — 129 moških in 223 žensk — v 4 moških in 5 ženskih oddelkih, ima tudi za letos bogat delovni načrt, ki bo uresničen neglede na težave, ki jih društvo iz leta v leto premaguje in dosega zavidne uspehe.

Clan ptujkega »Partizana« bomo letos videli kot prireditelje raznih krajevnih prireditev in kot nastopajočje ter sodelujočje na prireditvah v občini, okraju in republiki.

Sedaj se pripravljajo »Partizan« Ptuj na akademijo, ki je vsako leto marca v gledališču. Aprila bo društvo sodelovalo na občinskih tekmah v pionskem mnogoboju, med dvema ognjema in na tekmah mladincev in mladink v mnogoboju. Maja meseca bomo videli »Partizane« telovadce v štafeti mladosti in na vseh občinskih ter okrajnih tekmovanjih. Junija bo »Partizan« Ptuj častno zastopal na »Zletu bratstva in enotnosti« v Novem mestu. V počitniškem juliju in avgustu bodo odšli telovadci na taborjenja ter plavalne in športne igre. V septembru in oktobru bo zopet več lankatletskih, odbojarskih in rokometnih tekem, medruštveni orientacijski

pohodi v občinskem merilu. V novembru in decembru pa bo »Partizan« sodeloval pri proslavi 29. novembra in dneva JLA. Za konec leta pa bo precej skrbi in dela z novoletno jelko. Poleg vsega tega bo celo leto več prireditev in tekmovanj v republiškem ter okrajnem merilu.

Med največje težave šteje društvo utesnitev v 3 telovadnice (Mladika, Gimnazija, Vajenska šola) in omejitve na večerne ure vadbe, ker v ostalem času vadijo v teh telovadnicah učenci in dijaki ptujskih šol. Ko bo v prihodnjih letih Ptuj pridobil še primeren telovadni dom, se bodo vrste »Partizana« pomnožile in bodo odpadle vse sedanje težave, ob katerih ni mogoče doseči vseh uspehov, za katere se poteguje »Partizan« v Ptujju.

Ponovna zmaga nogometašev Drave

DRAVA : CELJE 3:2 (2:1)

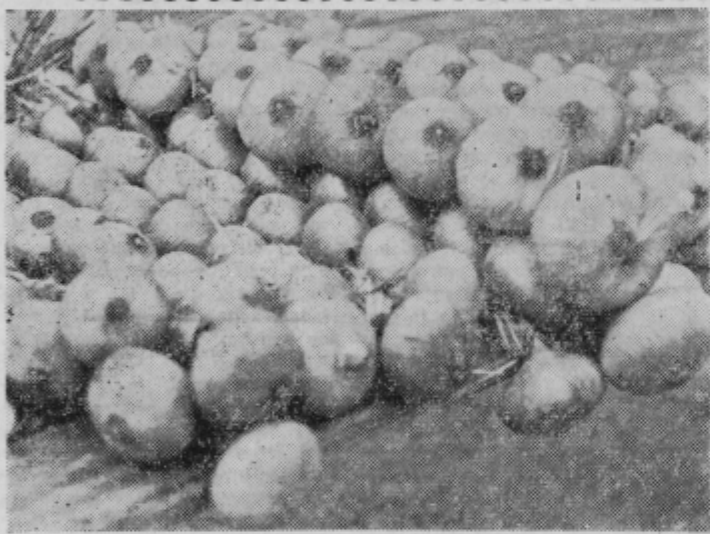
V drugi letošnji tekmi je ekipa Drave z veliko težavo premagala enakovredne nasprotnike iz Celja. Kljub temu, da domače moštvo še ni povsem vigrano, kar smo lahko ugotovili in videli v začetku tekme, so svojo premoč gostje takoj izkoristili in že v 4. minuti povedli svoje moštvo v vodstvo. Odločno moštvo iz Celja je v začetku prikazalo lep nogomet in so mladi igralci povsem gospodarili na igrišču. Sele po sprejetem zadetku se je domače moštvo nekoliko otreslo napadov gostov in prevzelo igranje v svoje roke. Napadi domače enajstorice so bili vedno gostejši in nevarnejši. V 21. minuti prvega polčasa je nepričakovano sprejel žogo srednji napadalec Kovač in podal levemu krilu, ki je iz neposredne bližine brez velikih težav zadel v črno. Nekaj minut kasneje je desna zveza Sirec z lepim strelom povisal rezultat in postavil končni rezultat prvega polčasa.

V drugem polčasu sta moštvi menjali nekatere igralce. Tako je za domačo enajstorico prvič nastopil po daljšem odmoru levi branilec Letonja, ki je že v začetku zadovoljil s svojo igro. Ekipi sta imeli predvsem v drugem polčasu mnogo zrelih priložnosti za povišanje rezultata, toda v obeh ekipah ni bilo odločnega strelca, ki bi znal izkoristiti vse možnosti. Predvsem je domača enajstorica popolnoma nadigrala nasprotnika, toda vsi strelci so ostali plen vratarja. V 65. minuti je sodnik Grabner dosodil najstrožjo kazen proti gostom. Brez velikih težav je Sirec povisal rezultat na 3:1. V nadaljevanju so gostje večkrat napadli Dravina vrata, toda tudi njihovi strelci so bili usmerjeni izven vratarjevega prostora. V 74. minuti je sodnik dosodil enajstmetrovko proti domačemu moštvu, ki jo je srednji napadalec Celja ostro streljal v gol in s tem zmanjšal razliko.

Gole za goste je dal: Letner dva in pri domačinih je bil uspešen Sirec dvakrat in Silak enega. Sodil je pred 300 gledalci Grabner dobro.

V predtekmi je mlado moštvo Celja z veliko težavo premagalo mlado moštvo Drave z rezultatom 1:0 (0:0).

Nogometna enajstorica Aluminija, ki se prav tako pripravlja na spomladansko tekmovanje, je v nedeljo gostovala v Cakovcu in odigrala povratno nogometno srečanje z moštvom Jedinstva iz Cakovca. Rezultat je 5:1 za Jedinstvo. Pa.

Naša čebula slovi povsod

na ptujskem živilskem trgu
Povrtnina: krompir 20, čebula 40—50, česen 100—120, rdeča pesa 40, zelje v glavah 50, ohrovt 50, solata endivija 120, korenček 40 do 50, peteršilj 50—60, luščen fižol 50, kislo zelje 50, radič 120, motovilček 200, por 50, regrat 200,

hren 100, zelena 50, čebulček 200 do 250.

Žitarice in mlevski izdelki: ajdova kaša 100, pšenica 30, koruza 30, proso 40, koruzni zdrob 50, ajdova moka 60, koruzna moka 40, prosena kaša 80.

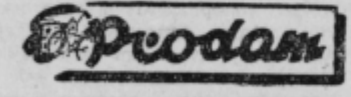
Mleko in mlečni izdelki: mleko 30—35, smetana 160, sir 40—80, surovo maslo 500.

Perutnina in jajca: kokoši 400 do 600, piščanci 400—800, jajca 14 din za kos.

Oglasni in objave

KUPIM RABLJENE ŽNIDARIČEVE PANJE, najraje v ormoški občini. Ponudbe na naslov: Franc Šmon, župnik, Svetinje-Ivanj-kovci.

HIŠO z vrtom in Ormožu prodam. Vprašajte Za kolodvorom števil. 16, Ormož.

DAM V NAJEM ALI PRODRAM 19 arov nje ob Rogozniški cesti. Naslov in upravi lista.

POTROŠNIKI!

Delavski svet trgovskega podjetja Panonija v Ptujju je dne 18. febr. 1960, sklenil, da trgo vina »Na-Ma« prične z 5. marcem t. l. izdajati pripadajoče deleže v blagu vsem svojim odjemalcem, ki so v letu 1959 kupovali svoje potrebe na kontrolne knjižice.

Delež je določen z 2 odst. od nakupa vsakega posameznega odjemalca, ki je pravočasno oddal svoj kontrolni list.

Stranke prosimo, da svoj delež dvignejo najdalje do 30. marca 1960.

Trgovina »NA-MA« posljuje v oskrbovanju potrošnikov na bazi soudeležbe pri dohodku tudi v letošnjem letu. Vsaka stranka ki želi kupovati vedno sveže in zdravo blago po dnevnih cenah, lahko dobi brezplačno pri blagajni kontrolno knjižico za leto 1960.

Za naklonjenost v letu 1959 najlepša hvala.

Delavski svet